

Skatteutskottets betänkande

1983/84:50

om vissa familjebeskattningsfrågor med anledning av bl. a.
kompletteringspropositionen (prop. 1983/84:150 bilagorna 1 och 2)

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker propositionen och avstyrker således yrkanden av m om bibehållande av förvärvsavdrag, och av m och c om oförändrat skatteuttag i de lägsta inkomstskikten. Utskottet avstyrker också yrkanden i m-motioner om barnavdrag, i en c-motion om uppräknig av gällande skattereduktion för barnfamiljer med en inkomst och för ensamförälder samt i fp-motioner om särskild skattereduktion för barn. Till följd härav avstyrker utskottet också yrkanden i fp-motioner om en höjning av skattesatsen i inkomstskiktet 1–4 basenheter med 1 procentenhet utöver vad som föreslås i propositionen och i m-motioner om en sänkning av skatteuttaget i inkomstskiktet 9–12 basenheter.

Utskottet avstyrker vidare motioner avseende avdraget för underhållsbidrag, avdrag för nödvändiga och styrkta barntillsynskostnader, beräkning av existensminimum, sambeskattnig av makars B-inkomster och förmögenhet och av fosterföräldrars och fosterbarns förmögenhet.

Till betänkandet har fogats 8 reservationer, 1 av samtliga borgerliga 1 gemensam för c och fp 1 av vardera c och fp samt 4 av m.

Propositionen

Regeringen (finansdepartementet) föreslår i proposition 1983/84:150 bilaga 1 mom. 10–16 att riksdagen antar vid propositionen fogade förslag till

10. lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370),
11. lag om ändring i lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt,
12. lag om ändring i lagen (1977:1071) om basenhet,
13. lag om ändring i lagen (1958:295) om sjömansskatt,
14. lag om ändring i uppborrdslagen (1953:272),
15. lag om ändring i taxeringslagen (1956:623),
16. lag om ändring i lagen (1960:63) om förlustavdrag.

Lagförslagen har följande lydelse.

1 Förslag till**Lag om ändring i kommunalskattelagen (1928: 370)**

Härigenom föreskrivs i fråga om kommunalskattelagen (1928: 370)¹
dels att 46 § 3 mom. skall upphöra att gälla,
dels att 65 § samt anvisningarna till 70 § skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*65 §²

Fråga, huruvida skattskyldig haft barn eller icke eller om barn är att räkna såsom hemmavarande eller icke, liksom ock fråga om barns ålder skall bedömas efter förhållandena den 1 november året näst före taxeringsåret. Med barn avses jämväl styvbarn och fosterbarn. *Barn, som bor hos sina föräldrar, skall, såvitt avser föräldrarnas rätt till avdrag enligt 46 § 3 mom., anses som hemmavarande endast hos den ena av dem.*

Fråga, huruvida skattskyldig haft barn eller icke eller om barn är att räkna såsom hemmavarande eller icke, liksom ock fråga om barns ålder skall bedömas efter förhållandena den 1 november året näst före taxeringsåret. Med barn avses jämväl styvbarn och fosterbarn.

I fråga om skattskyldig, som ingått äktenskap under beskattningsåret, skola de bestämmelser som avse gift skattskyldig, om ej annat följer av vad som stadgas i sista stycket, äga tillämpning först vid taxering för det därpå följande beskattningsåret.

Bestämmelser som avse gift skattskyldig skola i fråga om makar, som levt tillsammans, tillämpas jämväl under det beskattningsår, varunder make avlidit. *Skattskyldig vars make avlidit före den 1 juli året näst före taxeringsåret är dock berättigad till avdrag enligt 46 § 3 mom. fjärde stycket.*

Bestämmelser som avse gift skattskyldig skola i fråga om makar, som levt tillsammans, tillämpas jämväl under det beskattningsår, varunder make avlidit.

Har eljest under beskattningsåret ändring inträtt i förhållande, som har betydelse för tillämpning av bestämmelserna angående taxering av gift skattskyldig, skall det förhållande, som rått under större delen av beskattningsåret, vara bestämmande för taxeringen.

Bestämmelser i denna lag om gift skattskyldig skola äga tillämpning jämväl i fråga om dem som, utan att vara gifta, levt tillsammans, om de tidigare varit förenade i äktenskap eller gemensamt hava eller hava haft barn.

(Se vidare anvisningarna.)

¹ Senaste lydelse av 46 § 3 mom. 1976: 1094.

² Senaste lydelse 1982: 421.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***Anvisningar**till 70 §³

Å person, som i 1 mom. av denna paragraf avses, äro icke tillämpliga de om allmänna avdrag i 46 § 2 och 3 mom. meddelade bestämmelserna och icke heller föreskrifterna om grundavdrag (48 §) eller de i 50 och 51 §§ för i riket bosatt person meddelade föreskrifterna om beskattningsbar inkomst och om lägsta skattepliktiga belopp. De i 49 § meddelade stadgandena äro icke gällande för dödsbo efter person, varom i 1 mom. av förevarande paragraf är fråga.

Å person, som i 1 mom. av denna paragraf avses, äro icke tillämpliga de om allmänna avdrag i 46 § 2 mom. meddelade bestämmelserna och icke heller föreskrifterna om grundavdrag (48 §) eller de i 50 och 51 §§ för i riket bosatt person meddelade föreskrifterna om beskattningsbar inkomst och om lägsta skattepliktiga belopp. De i 49 § meddelade stadgandena äro icke gällande för dödsbo efter person, varom i 1 mom. av förevarande paragraf är fråga.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1985 och tillämpas första gången vid 1986 års taxering.

³ Senaste lydelse 1970: 162.

2 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt¹

dels att 4 § 2 mom. skall upphöra att gälla,
dels att 10 § 1 mom. skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

10 §

1 mom.² För fysiska personer, dödsbon och familjestiftelser beräknas grundbelopp och tilläggsbelopp enligt följande skalor.

Grundbeloppet utgör:

när beskattningsbar inkomst inte överstiger 4 basenheter enligt lagen (1977: 1071) om basenhet:

3 procent av den del av den beskattningsbara inkomsten som överstiger 1 basenhet;

när beskattningsbar inkomst överstiger

4 men inte 9 basenheter: grundbeloppet för 4 basenheter och 4% av återstoden;														
9	"	"	10	"	:	"	"	9	"	"	15%	"	"	;
10	"	"	18	"	:	"	"	10	"	"	20%	"	"	;
18	"	"	21	"	:	"	"	18	"	"	24%	"	"	;
21 basenheter					:	"	"	21	"	"	20%	"	"	;

Tilläggsbeloppet utgör:

när underlaget för tilläggsbelopp enligt 3 mom. inte överstiger 19 basenheter:

5 procent av den del av underlaget som överstiger 16 basenheter;

när underlaget överstiger

19 men inte 21 basenheter: tilläggsbeloppet för 19 basenheter och 10% av återstoden;														
21	"	"	23	"	:	"	"	21	"	"	15%	"	"	;
23	"	"	26	"	:	"	"	23	"	"	20%	"	"	;
26	"	"	45	"	:	"	"	26	"	"	25%	"	"	;
45 basenheter					:	"	"	45	"	"	30%	"	"	;

Föreslagen lydelse

10 §

1 mom. För fysiska personer, dödsbon och familjestiftelser beräknas grundbelopp och tilläggsbelopp enligt följande skalor.

Grundbeloppet utgör:

när beskattningsbar inkomst inte överstiger 9 basenheter enligt lagen (1977: 1071) om basenhet:

4 procent av den del av den beskattningsbara inkomsten som överstiger 1 basenhet;

¹ Senaste lydelse av

4 § 2 mom. 1960: 173
lagens rubrik 1974: 770.

² Senaste lydelse 1983: 1050.

Föreslagen lydelse

när beskattningsbar inkomst överstiger														
9 men inte 10 basenheter: grundbeloppet för 9 basenheter och 15% av återstoden;														
10	"	"	18	"	:	"	"	10	"	"	20%	"	"	:
18	"	"	21	"	:	"	"	18	"	"	24%	"	"	:
21 basenheter					:	"	"	21	"	"	20%	"	"	:

Tilläggsbeloppet utgör:

när underlaget för tilläggsbelopp enligt 3 mom. inte överstiger 19 basenheter:

5 procent av den del av underlaget som överstiger 16 basenheter;

när underlaget överstiger

19 men inte 21 basenheter: tilläggsbeloppet för 19 basenheter och 10% av återstoden;														
21	"	"	23	"	:	"	"	21	"	"	15%	"	"	:
23	"	"	26	"	:	"	"	23	"	"	20%	"	"	:
26	"	"	45	"	:	"	"	26	"	"	25%	"	"	:
45 basenheter					:	"	"	45	"	"	30%	"	"	:

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1984 och tillämpas första gången vid 1986 års taxering. Skall skattskyldig eller i fråga om makar någon av dem taxeras för beskattningsår som har börjat före den 1 maj 1984 tillämpas 10 § 1 mom. i sin lydelse närmast före den 1 januari 1984. Med makar avses de som taxeras med tillämpning av 11 § 1 mom. lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt.

3 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1977: 1071) om basenhet

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1977: 1071) om basenhet¹ att ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen (1983: 1047) om ändring i lagen (1982: 418) om ändring i lagen (1977: 1071) om basenhet enligt 10 § 1 mom. lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1984. Skall skattskyldig eller i fråga om makar någon av dem taxeras för beskattningsår som har börjat före den 11 november 1983 tillämpas äldre bestämmelser. Med makar avses de som taxeras med tillämpning av 11 § 1 mom. lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt.

Föreslagen lydelse

Denna lag² träder i kraft den 1 januari 1984. Skall skattskyldig eller i fråga om makar någon av dem taxeras för beskattningsår som har börjat före den 1 maj 1984 tillämpas äldre bestämmelser. Med makar avses de som taxeras med tillämpning av 11 § 1 mom. lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt.

Denna lag³ träder i kraft den 1 juli 1984.

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 1982: 418.

² 1983: 1047.

³ 1984: 000.

4 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1958:295) om sjömansskatt

Härigenom föreskrivs att 7 § 1 mom., 10 § 1 mom. och anvisningarna till 10 § lagen (1958:295) om sjömansskatt¹ samt bilagan till lagen skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 §

1 mom.² Här i riket bosatt sjöman samt sjöman bosatt i Danmark, Finland, Island eller Norge skall erlägga sjömansskatt på beskattningsbar månadsinkomst,

a) vid anställning ombord på fartyg, som huvudsakligast användes i fjärrfart, enligt vid denna lag fogade tabellerna F och FT, samt

b) vid anställning ombord på annat fartyg enligt vid denna lag fogade tabellerna N och NT.

Därvid erlägger

1. ogift sjöman utan barn skatt enligt kolumn 1,

2. gift sjöman skatt enligt kolumn 2-3, samt

3. ogift sjöman med barn skatt enligt kolumn 4.

Därvid erlägger

1. ogift sjöman utan barn skatt enligt kolumn 1 samt

2. gift sjöman och ogift sjöman med barn skatt enligt kolumn 2.

Skattebelopp enligt tabellerna utgår i helt krontal, varvid öretal över femtio avrundas uppåt och annat öretal bortfaller.

Bestämmelserna i 65 § kommunalskattelagen äga motsvarande tillämpning i fråga om sjömansskatt.

10 §

1 mom.³ Det åligger sjöman, som är bosatt här i riket, att omedelbart efter mottagandet av debetsedel å preliminär A-skatt uppvisa densamma för redaren. Uppvisar sjömannen icke sådan debetsedel, åligger det redaren att från lokal skattemyndighet införskaffa debetsedel eller erforderliga uppgifter om dess innehåll.

Skatteavdrag skall verkställas med ledning av anteckningarna å debetsedeln för det löpande året angående den kolumn, som jämlikt uppbördslagen skall tillämpas vid avdrag för gäldande av preliminär A-skatt.

Har sjöman icke erhållit debetsedel, som nu sagts, eller har redare icke kunnat införskaffa debetsedeln eller erforderliga uppgifter om dess innehåll, må skatteavdrag under januari och februari månader ske en-

Har sjöman icke erhållit debetsedel, som nu sagts, eller har redare icke kunnat införskaffa debetsedeln eller erforderliga uppgifter om dess innehåll, må skatteavdrag under januari och februari månader ske en-

¹ Lagen omtryckt 1970: 933.

Senaste lydelse av lagens rubrik 1974: 777.

² Senaste lydelse 1982: 420.

³ Senaste lydelse 1978: 916.

Nuvarande lydelse

ligt den kolumn som senast tillämpats under nästföregående beskattningsår. Om det senare av debetsedel eller på annat sätt tillförlitligen framgår, att avdrag rätteligen bort ske enligt annan kolumn skall det åligga redaren att vid därefter följande löneavräkning företaga erforderlig rättelse. Har skatteavdrag under januari och februari skett enligt kolumn 2-3 eller 4 med ledning av debetsedeln för nästföregående beskattningsår, skall rättelse till kolumn 1 alltid företagas, om inte debetsedel uppvisas eller om det inte på annat sätt kan utrönas vilken kolumn som skall tillämpas. Rättelse skall ske senast vid löneavräkningen för april månad.

Sjöman må jämväl med intyg från lokal skattemyndighet eller beslut från sjömansskattenämnden eller på annat sätt som bestäms av sjömansskattenämnden visa enligt vilken kolumn i sjömansskattetabell avdrag skall ske. Besked om sålunda tillämplig kolumn skall av redaren iakttagas från och med den löneavräkning, som sker näst efter det att beskedet uppvisats för redaren.

Föreslagen lydelse

ligt den kolumn som senast tillämpats under nästföregående beskattningsår. Om det senare av debetsedel eller på annat sätt tillförlitligen framgår, att avdrag rätteligen bort ske enligt annan kolumn skall det åligga redaren att vid därefter följande löneavräkning företaga erforderlig rättelse. Har skatteavdrag under januari och februari skett enligt kolumn 2 med ledning av debetsedeln för nästföregående beskattningsår, skall rättelse till kolumn 1 alltid företagas, om inte debetsedel uppvisas eller om det inte på annat sätt kan utrönas vilken kolumn som skall tillämpas. Rättelse skall ske senast vid löneavräkningen för april månad.

Anvisningartill 10 §⁴

Tillämplig kolumn enligt 7 § 1 mom. bestäms för sjöman med motsvarande tillämpning av 4 § uppbördslagen (1953:272) och enligt följande uppställning.

Tillämplig kolumn enligt 7 § 1 mom. bestäms för sjöman med motsvarande tillämpning av 4 § uppbördslagen (1953:272). Skatteavdrag för gift sjöman verkställs dock alltid enligt kolumn 2.

Å debetsedel för preliminär A-skatt angiven kolumn	Avdrag för sjömansskatt verkställs enligt nedanstående kolumn i tabell F eller N
1	1
2 eller 3	2-3
4	4

Skatteavdrag för gift sjöman verkställs dock alltid enligt kolumn 2-3.

⁴ Senaste lydelse 1974: 777.

Nuvarande lydelse

Tabeller för beräkning av sjömansskatt⁵

Fjärrfart

Tabell F kolumn 1
(Ogift sjöman utan barn)

Beskattningsbar månadsinkomst, kr.	Skatt på inkomst vid skiktets nedre gräns, kr.	Skatt på inkomst utöver skiktets nedre gräns
2 310– 3 600	10,30	+33,0%
3 600– 4 200	436	+34,0%
4 200– 4 800	640	+36,5%
4 800– 5 400	859	+41,0%
5 400– 6 000	1 105	+49,0%
6 000– 6 600	1 399	+52,0%
6 600– 7 200	1 711	+52,5%
7 200– 7 800	2 026	+55,5%
7 800– 8 400	2 359	+58,5%
8 400– 9 000	2 710	+62,0%
9 000– 10 200	3 082	+65,0%
10 200– 11 400	3 862	+67,0%
11 400– 12 000	4 666	+68,0%
12 000– 15 600	5 074	+69,0%
15 600– 18 000	7 558	+70,0%
18 000–	9 238	+73,0%

Tabell F kolumn 2–3
(Gift sjöman)

Beskattningsbar månadsinkomst, kr.	Skatt på inkomst vid skiktets nedre gräns, kr.	Skatt på inkomst utöver skiktets nedre gräns
2 770– 3 600	12,10	+33,0%
3 600– 4 200	286	+34,0%
4 200– 4 800	490	+36,5%
4 800– 5 400	709	+41,0%
5 400– 6 000	955	+49,0%
6 000– 6 600	1 249	+52,0%
6 600– 7 200	1 561	+52,5%
7 200– 7 800	1 876	+55,5%
7 800– 8 400	2 209	+58,5%
8 400– 9 000	2 560	+62,0%
9 000– 10 200	2 932	+65,0%
10 200– 11 400	3 712	+67,0%
11 400– 12 000	4 516	+68,0%
12 000– 15 600	4 924	+69,0%
15 600– 18 000	7 408	+70,0%
18 000–	9 088	+73,0%

⁵ Senaste lydelse av bilagan 1982: 1189.

Nuvarande lydelse

Tabell F kolumn 4
(Ogift sjöman med barn)

Beskattningsbar månadsinkomst, kr.	Skatt på inkomst vid skiktets nedre gräns, kr.	Skatt på inkomst utöver skiktets nedre gräns
2 930– 4 200	9,90	+33,0 %
4 200– 4 800	429	+36,0 %
4 800– 5 400	645	+39,0 %
5 400– 6 000	879	+47,5 %
6 000– 7 200	1 164	+52,0 %
7 200– 7 800	1 788	+54,5 %
7 800– 8 400	2 115	+58,0 %
8 400– 9 000	2 463	+60,5 %
9 000– 9 600	2 826	+64,5 %
9 600– 10 200	3 213	+65,0 %
10 200– 11 600	3 603	+67,0 %
11 600– 12 200	4 541	+68,0 %
12 200– 15 800	4 949	+69,0 %
15 800– 18 200	7 433	+70,0 %
18 200–	9 113	+73,0 %

Tabell F kolumn U
(Utlandsk sjöman)

Beskattningsbar månadsinkomst, kr.	Skatt på inkomst vid skiktets nedre gräns, kr.	Skatt på inkomst utöver skiktets nedre gräns
2 370– 2 400	9,85	+10,5 %
2 400– 3 000	13	+11,0 %
3 000– 3 600	79	+29,5 %
3 600– 4 200	256	+30,5 %
4 200– 4 800	439	+33,0 %
4 800– 5 400	637	+37,0 %
5 400– 6 000	859	+44,0 %
6 000– 6 600	1 123	+47,0 %
6 600– 7 200	1 405	+47,5 %
7 200– 7 800	1 690	+50,0 %
7 800– 8 400	1 990	+52,5 %
8 400– 9 000	2 305	+54,5 %
9 000– 9 600	2 638	+59,0 %
9 600– 10 200	2 992	+60,0 %
10 200– 11 400	3 352	+62,5 %
11 400– 12 000	4 102	+64,0 %
12 000– 13 800	4 486	+66,5 %
13 800– 15 600	5 683	+68,5 %
15 600– 18 000	6 916	+70,0 %
18 000– 27 200	8 596	+73,0 %
27 200–	15 312	+74,5 %

Nuvarande lydelse

Tabell FT kolumn 1-3

(Ogift sjuoman utan barn samt gift sjuoman)

Beskattningsbar månadsinkomst, kr.	Skatt på inkomst vid skiktets nedre gräns, kr.	Skatt på inkomst utöver skiktets nedre gräns
9 000- 9 600	0	+ 0,5 %
9 600-11 400	3	+ 2,0 %
11 400-12 000	39	+ 3,0 %
12 000-13 800	57	+ 5,0 %
13 800-15 600	147	+ 7,0 %
15 600-27 200	273	+ 8,0 %
27 200-	1 201	+10,0 %

Tabell FT kolumn 4

(Ogift sjuoman med barn)

Beskattningsbar månadsinkomst, kr.	Skatt på inkomst vid skiktets nedre gräns, kr.	Skatt på inkomst utöver skiktets nedre gräns
9 600-11 600	0	+ 2,0 %
11 600-12 200	40	+ 3,0 %
12 200-14 000	58	+ 5,0 %
14 000-15 800	148	+ 7,0 %
15 800-27 400	274	+ 8,0 %
27 400-	1 202	+10,0 %

Närfart

Tabell N kolumn 1

(Ogift sjuoman utan barn)

Beskattningsbar månadsinkomst, kr.	Skatt på inkomst vid skiktets nedre gräns, kr.	Skatt på inkomst utöver skiktets nedre gräns
1 050- 1 800	11	+32,0 %
1 800- 3 600	251	+33,0 %
3 600- 4 200	845	+35,0 %
4 200- 4 800	1 055	+38,0 %
4 800- 5 400	1 283	+44,5 %
5 400- 6 000	1 550	+50,5 %
6 000- 6 600	1 853	+52,0 %
6 600- 7 200	2 165	+54,0 %
7 200- 7 800	2 489	+57,0 %
7 800- 8 400	2 831	+59,5 %
8 400- 9 000	3 188	+63,5 %
9 000- 9 600	3 569	+65,0 %
9 600-11 000	3 959	+66,5 %
11 000-11 800	4 890	+68,0 %
11 800-15 400	5 434	+69,0 %
15 400-17 800	7 918	+70,0 %
17 800-	9 598	+73,0 %

Nuvarande lydelse

Tabell N kolumn 2-3
(Gift sjöman)

Beskattningsbar månadsinkomst, kr.	Skatt på inkomst vid skiktets nedre gräns, kr.	Skatt på inkomst utöver skiktets nedre gräns
1 520- 1 800	11,40	+32,0 %
1 800- 3 600	101	+33,0 %
3 600- 4 200	695	+35,0 %
4 200- 4 800	905	+38,0 %
4 800- 5 400	1 133	+44,5 %
5 400- 6 000	1 400	+50,5 %
6 000- 6 600	1 703	+52,0 %
6 600- 7 200	2 015	+54,0 %
7 200- 7 800	2 339	+57,0 %
7 800- 8 400	2 681	+59,5 %
8 400- 9 000	3 038	+63,5 %
9 000- 9 600	3 419	+65,0 %
9 600-11 000	3 809	+66,5 %
11 000-11 800	4 740	+68,0 %
11 800-15 400	5 284	+69,0 %
15 400-17 800	7 768	+70,0 %
17 800-	9 448	+73,0 %

Tabell N kolumn 4
(Ogift sjöman med barn)

Beskattningsbar månadsinkomst, kr.	Skatt på inkomst vid skiktets nedre gräns, kr.	Skatt på inkomst utöver skiktets nedre gräns
1 680- 1 800	9,60	+32,0 %
1 800- 2 400	48	+32,5 %
2 400- 3 600	243	+33,0 %
3 600- 4 200	639	+34,0 %
4 200- 4 800	843	+37,5 %
4 800- 5 400	1 068	+42,0 %
5 400- 6 000	1 320	+49,5 %
6 000- 6 600	1 617	+52,0 %
6 600- 7 200	1 929	+53,0 %
7 200- 7 800	2 247	+56,0 %
7 800- 8 400	2 583	+59,0 %
8 400- 9 000	2 937	+62,0 %
9 000-10 000	3 309	+65,0 %
10 000-11 200	3 959	+67,0 %
11 200-11 800	4 763	+68,0 %
11 800-15 600	5 171	+69,0 %
15 600-18 000	7 793	+70,0 %
18 000-	9 473	+73,0 %

Nuvarande lydelse

Tabell N kolumn U
(Utländsk sjöman)

Beskattningsbar månadsinkomst, kr.	Skatt på inkomst vid skiktets nedre gräns, kr.	Skatt på inkomst utöver skiktets nedre gräns
1 070– 1 200	11,75	+22,5 %
1 200– 1 800	41	+22,0 %
1 800– 2 400	173	+23,0 %
2 400– 3 000	311	+22,5 %
3 000– 3 600	446	+30,0 %
3 600– 4 200	626	+31,5 %
4 200– 4 800	815	+34,0 %
4 800– 5 400	1 019	+40,5 %
5 400– 6 000	1 262	+45,5 %
6 000– 6 600	1 535	+46,5 %
6 600– 7 200	1 814	+48,5 %
7 200– 7 800	2 105	+51,0 %
7 800– 8 400	2 411	+54,0 %
8 400– 9 000	2 735	+57,0 %
9 000– 9 600	3 077	+59,5 %
9 600– 11 000	3 434	+61,5 %
11 000– 11 800	4 295	+64,5 %
11 800– 13 600	4 811	+66,5 %
13 600– 15 400	6 008	+68,5 %
15 400– 17 800	7 241	+70,5 %
17 800– 27 000	8 933	+73,0 %
27 000–	15 649	+74,5 %

Tabell NT kolumn 1–3
(Ogift sjöman utan barn samt gift sjöman)

Beskattningsbar månadsinkomst, kr.	Skatt på inkomst vid skiktets nedre gräns, kr.	Skatt på inkomst utöver skiktets nedre gräns
9 000– 9 600	0	+ 1,0 %
9 600– 11 000	6	+ 2,0 %
11 000– 11 800	34	+ 3,5 %
11 800– 13 600	62	+ 5,0 %
13 600– 15 400	152	+ 7,0 %
15 400– 27 000	278	+ 8,0 %
27 000–	1 206	+ 10,0 %

Tabell NT kolumn 4
(Ogift sjöman med barn)

Beskattningsbar månadsinkomst, kr.	Skatt på inkomst vid skiktets nedre gräns, kr.	Skatt på inkomst utöver skiktets nedre gräns
9 000– 9 600	0	+ 0,5 %
9 600– 11 200	3	+ 2,0 %
11 200– 11 800	35	+ 3,0 %
11 800– 13 600	53	+ 5,0 %
13 600– 15 600	143	+ 7,0 %
15 600– 27 000	283	+ 8,0 %
27 000–	1 195	+ 10,0 %

Föreslagen lydelse

Tabeller för beräkning av sjömansskatt

Fjärrfart

Tabell F kolumn 1

(Ogift sjöman utan barn)

Beskattningsbar månadsinkomst, kr.	Skatt på inkomst vid skiktets nedre gräns, kr.	Skatt på inkomst utöver skiktets nedre gräns
2 260– 5 400	10,80	+33,0%
5 400– 6 000	1 047	+39,5%
6 000– 6 600	1 284	+47,0%
6 600–11 400	1 566	+49,0%
11 400–13 400	3 918	+53,0%
13 400–	4 978	+49,0%

Tabell F kolumn 2

(Gift sjöman och ogift sjöman med barn)

Beskattningsbar månadsinkomst, kr.	Skatt på inkomst vid skiktets nedre gräns, kr.	Skatt på inkomst utöver skiktets nedre gräns
2 720– 5 400	12,60	+33,0%
5 400– 6 000	897	+39,5%
6 000– 6 600	1 134	+47,0%
6 600–11 400	1 416	+49,0%
11 400–13 400	3 768	+53,0%
13 400–	4 828	+49,0%

Föreslagen lydelse

Tabell F kolumn U
(Utländsk sjöman)

Beskattningsbar månadsinkomst, kr.	Skatt på inkomst vid skiktets nedre gräns, kr.	Skatt på inkomst utöver skiktets nedre gräns
2 310– 3 000	10,20	+12,0%
3 000– 3 600	93	+30,0%
3 600– 4 200	273	+29,5%
4 200– 4 800	450	+30,0%
4 800– 5 400	630	+29,5%
5 400– 6 000	807	+35,5%
6 000– 6 600	1 020	+42,0%
6 600– 7 200	1 272	+44,5%
7 200– 9 600	1 539	+44,0%
9 600–10 200	2 595	+44,5%
10 200–11 400	2 862	+48,5%
11 400–12 200	3 444	+52,5%
12 200–13 400	3 864	+56,5%
13 400–14 800	4 542	+58,0%
14 800–16 600	5 354	+62,0%
16 600–29 000	6 470	+66,5%
29 000–	14 716	+71,0%

Tabell FT
(Ogift sjöman samt gift sjöman)

Beskattningsbar månadsinkomst, kr.	Skatt på inkomst vid skiktets nedre gräns, kr.	Skatt på inkomst utöver skiktets nedre gräns
10 200–12 200	0	+ 5,0%
12 200–13 400	100	+10,5%
13 400–14 800	226	+15,0%
14 800–16 600	436	+20,0%
16 600–29 000	796	+25,0%
29 000–	3 896	+30,0%

Närfart
Tabell N kolumn 1
(Ogift sjöman utan barn)

Beskattningsbar månadsinkomst, kr.	Skatt på inkomst vid skiktets nedre gräns, kr.	Skatt på inkomst utöver skiktets nedre gräns
1 030– 4 800	11,90	+33,0%
4 800– 5 400	1 256	+33,5%
5 400– 6 000	1 457	+44,0%
6 000– 6 600	1 721	+48,5%
6 600–11 200	2 012	+49,0%
11 200–13 200	4 266	+53,0%
13 200–	5 326	+49,0%

Föreslagen lydelse

Tabell N kolumn 2
(Gift sjöman och ogift sjöman med barn)

Beskattningsbar månadsinkomst, kr.	Skatt på inkomst vid skiktets nedre gräns, kr.	Skatt på inkomst utöver skiktets nedre gräns
1 480– 4 800	10,40	+33,0%
4 800– 5 400	1 106	+33,5%
5 400– 6 000	1 307	+44,0%
6 000– 6 600	1 571	+48,5%
6 600–11 200	1 862	+49,0%
11 200–13 200	4 116	+53,0%
13 200–	5 176	+49,0%

Tabell N kolumn U
(Utländsk sjöman)

Beskattningsbar månadsinkomst, kr.	Skatt på inkomst vid skiktets nedre gräns, kr.	Skatt på inkomst utöver skiktets nedre gräns
1 040– 3 000	10,20	+23,0%
3 000– 3 600	461	+29,5%
3 600– 4 200	638	+30,0%
4 200– 4 800	818	+29,5%
4 800– 5 400	995	+30,0%
5 400– 6 000	1 175	+39,5%
6 000– 7 800	1 412	+44,0%
7 800– 8 400	2 204	+44,5%
8 400– 9 600	2 471	+44,0%
9 600–10 000	2 999	+45,0%
10 000–11 200	3 179	+48,5%
11 200–11 800	3 761	+52,0%
11 800–13 200	4 073	+56,5%
13 200–14 400	4 864	+57,5%
14 400–16 400	5 554	+62,0%
16 400–28 800	6 794	+66,5%
28 800–	15 040	+71,0%

Föreslagen lydelse

Tabell NT
(Ogift sjöman samt gift sjöman)

Beskattningsbar månadsinkomst, kr.	Skatt på inkomst vid skiktets nedre gräns, kr.	Skatt på inkomst utöver skiktets nedre gräns
9 600–10 000	0	+ 1,0%
10 000–11 800	4	+ 5,0%
11 800–13 200	94	+ 9,5%
13 200–14 400	227	+15,0%
14 400–16 400	407	+20,0%
16 400–28 800	807	+25,0%
28 800–	3 907	+30,0%

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1985. Äldre bestämmelser gäller beträffande sjömansskatt som har erlagts före ikraftträdandet. Vid tillämpning av 10 § 1 mom. tredje stycket första meningen skall år 1985 skatteavdrag ske enligt kolumn 2, om kolumn 2–3 eller 4 tillämpats under föregående beskattningsår.

5 Förslag till

Lag om ändring i uppbördslagen (1953: 272)

Härigenom föreskrivs att 4 § 1 och 2 mom. uppbördslagen (1953: 272)¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §

*1 mom.*² För inkomst av tjänst som hänför sig till bestämd tidsperiod och uppbärs vid regelbundet återkommande tillfällen eller till arbetsanställning som är avsedd att vara kortare tid än en vecka skall preliminär A-skatt utgå med belopp, som anges i skattetabeller, om inte lokal skattemyndighet har bestämt annat. Skattetabellerna skall ange den preliminära skatt som belöper på olika inkomstbelopp, beräknade för månad eller den kortare tid som anges i tabellerna. Regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer fastställer för varje inkomstår sådana tabeller.

Tabellerna skall grundas på följande förutsättningar, nämligen
att inkomsten är oförändrad under inkomståret,
att den skattskyldige endast kommer att taxeras för den inkomst som anges i tabellen,

att den skattskyldige inte skall erlägga annan skatt eller avgift som avses i denna lag än statlig inkomstskatt och kommunal inkomstskatt,

att skattskyldig som avses i 2 mom. första stycket 2 och 4 erhåller skattereduktion,

att den skattskyldige vid taxering för inkomsten inte erhåller andra avdrag än grundavdrag och, såvitt gäller skattskyldig som avses i 2 mom. första stycket 3 och 4, förvärsavdrag.

*2 mom.*³ I skattetabellerna skall i särskilda kolumner tas upp skattebelopp för följande grupper av skattskyldiga, nämligen

1) ogift inkomsttagare, som inte avses under 4, och gift inkomsttagare, vars make har en sammanräknad nettoinkomst på minst 3 000 kronor,

2) gift inkomsttagare, vars make saknar sammanräknad nettoinkomst eller har sådan inkomst understigande 3 000 kronor,

3) gift inkomsttagare, som är berättigad till förvärsavdrag,

att skattskyldig som avses i 2 mom. första stycket 2 erhåller skattereduktion,

att den skattskyldige vid taxering för inkomsten inte erhåller andra avdrag än grundavdrag.

1) ogift inkomsttagare, som inte avses under 2, och gift inkomsttagare, vars make har en sammanräknad nettoinkomst på minst 3 000 kronor,

2) gift inkomsttagare, vars make saknar sammanräknad nettoinkomst eller har sådan inkomst understigande 3 000 kronor samt ogift inkomsttagare, som är berättigad till skattereduktion.

¹ Lagen omtryckt 1972: 75.

Senaste lydelse av lagens rubrik 1974: 771.

² Senaste lydelse 1979: 1159.

³ Senaste lydelse 1979: 1159.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

4) *ogift inkomstagare, som är berättigad till förvärvsavdrag.*

Ogift inkomstagare, som är berättigad till skattereduktion men inte till förvärvsavdrag skall jämföras med inkomstagare som avses under 2.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1985 och tillämpas första gången i fråga om preliminär skatt för år 1985 samt slutlig och tillkommande skatt på grund av 1986 års taxering.

6 Förslag till

Lag om ändring i taxeringslagen (1956: 623)

Härigenom föreskrivs att 72 a § och 105 § 1 mom. taxeringslagen (1956: 623)¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

72 a §²

Har taxering för inkomst eller förmögenhet som har beslutats av taxeringsnämnd icke införts i skattelängd inom föreskriven tid eller har sådan taxering införts för annan än den taxeringen avsett eller eljest uppenbarligen införts felaktigt i sådan längd, får länsstyrelsen eller den lokala skattemyndigheten besluta om rättelse av längden i denna del. Har beskattningsbar inkomst enligt 2 § lagen (1958: 295) om sjömansskatt eller enligt 1 § 2 mom. nämnda lag skattepliktig dagpenning eller det antal perioder om trettio dagar för vilka skattskyldig uppburit sådan inkomst ändrats, skall myndigheten vidtaga härav betingad rättelse av längden.

Länsstyrelsen eller den lokala skattemyndigheten får vidare, om inte särskilda skäl talar för att länsrätten bör avgöra frågan, besluta om rättelse av taxeringen i den mån denna blivit oriktig till följd av

1) uppenbar felräkning eller uppenbart felaktig överföring av belopp i deklaration,

2) uppenbar felaktighet i fråga om uppgift till ledning för påförande av skogsvårdsavgift eller om fastighets taxeringsvärde,

3) uppenbar felaktighet i fråga om beräkning av intäkt av annan fastighet enligt 24 § 2 mom. kommunalskattelagen (1928: 370), beräkning av avdrag enligt 45 § första stycket kommunalskattelagen eller beräkning av garanti-belopp enligt 47 § kommunalskattelagen,

4) uppenbar felaktighet i fråga om schablonavdrag för egenavgift och avstämning av sådant avdrag eller avdrag som annars medges skattskyldig utan särskild utredning,

5) uppenbar felaktighet i fråga om avdrag, vars rätta belopp framgår av debitering, *avdrag enligt 46 § 3 mom. kommunalskattelagen eller 4 § 2 mom. lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt* eller avräkning enligt 46 § 4 mom. kommunalskattelagen av allmänt avdrag,

5) uppenbar felaktighet i fråga om avdrag, vars rätta belopp framgår av debitering, eller avräkning enligt 46 § 4 mom. kommunalskattelagen av allmänt avdrag,

6) uppenbar felaktighet i fråga om grundavdrag eller avräkning enligt 50 § 3 mom. andra stycket kommunalskattelagen av sådant avdrag,

7) uppenbar felaktighet i fråga om sådana förutsättningar för skattereduktion, som enligt 68 § skall antecknas i skattelängd,

8) uppenbar felaktighet i fråga om förutsättningar för tillämpning av bestämmelserna i 11 § 3 mom. lagen om statlig inkomstskatt om uppdelning av A-inkomst och B-inkomst,

9) uppenbar felaktighet i fråga om beräkning av makars och hemmava-

¹ Lagen omtryckt 1971: 399.

Senaste lydelse av lagens rubrik 1974: 773.

² Senaste lydelse 1983: 444.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

rande barns förmögenhet enligt 12 § lagen (1947: 577) om statlig förmögenhetsskatt.

10) uppenbar felaktighet varigenom A-inkomst enligt 9 § 3 mom. lagen om statlig inkomstskatt har betecknats som B-inkomst eller inkomst av tjänst, till den del denna utgörs av periodiskt understöd eller därmed jämförlig periodisk intäkt, har betecknats som A-inkomst.

11) uppenbarligen för lågt avdrag enligt 50 § 2 mom. fjärde stycket kommunalskattelagen eller motsvarande avdrag enligt lagen om statlig inkomstskatt.

Länsstyrelsen eller den lokala skattemyndigheten får också, om inte särskilda skäl talar för att länsrätten bör avgöra frågan, besluta om rättelse av taxeringen i de fall då denna uppenbarligen blivit för hög till följd av

1) att den skattskyldige på grund av ett felaktigt eller ofullständigt underlag, som lämnats av annan än honom själv, har taxerats för en intäkt som han inte har haft,

2) att den skattskyldige först efter taxeringsperiodens utgång har styrkt sin rätt till ett i självdeklarationen eller hos taxeringsnämnden yrkat avdrag.

3) att taxeringsnämnden inte har prövat uppgifter som varit tillgängliga för skattemyndigheterna.

Föreligger felaktighet av angivna slag får myndigheten även besluta om därav föranledd ändring av den skattskyldiges eller makens taxering i ovan angivna hänseenden.

Efter utgången av maj månad året efter taxeringsåret får rättelse enligt denna paragraf beslutas endast om anmärkning i fråga om felaktighet av den art som denna paragraf avser dessförinnan har gjorts hos den som har att besluta om rättelsen.

Innan rättelse beslutas skall, om det behövs, yttrande inhämtas från taxeringsnämndens ordförande. Innebär ifrågasatt åtgärd enligt andra eller fjärde stycket höjning av taxering, skall den skattskyldige beredas tillfälle yttra sig innan rättelse sker, om hinder härför ej möter.

Beslutas rättelse eller vägras rättelse som den skattskyldige har yrkat, skall, om detta ej är uppenbart överflödigt, beslutet inom två veckor tillställas den skattskyldige i den ordning som i 69 § 4 mom. föreskrivs i fråga om underrättelse beträffande taxeringsnämnds beslut.

Talan mot beslut i fråga om rättelse enligt denna paragraf förs genom besvär över den taxering som avses med rättelsebeslutet.

105 §

1 mom.³ Finner kammarrätt eller regeringsrätten vid prövning av besvär, att taxering verkstälts på orätt ort eller underlätit på rätt ort eller ej skett till riktigt belopp, må rätten, efter vederbörandes hörande, vidtaga erforderlig rättelse. Skattskyldigs hela taxering må dock icke höjas utöver vad tidigare bestämts, om icke sådan höjning yrkats i besvären. Ändras taxering av kammarrätten eller regeringsrätten därför att inkomst eller utgift bör hänföras till annat beskattningsår än det som taxeringen avser, må härav föranledd ändring vidtagas i den skattskyldiges taxering för det förstnämnda beskattningsåret. Om någon av kammarrätten eller regeringsrätten befrias från taxering därför att annan person i stället bort taxeras, må rätten överflytta taxeringen på denne.

³ Senaste lydelse 1976: 73.

Nuvarande lydelse

Kammarrätt eller regeringsrätten äger vid ändring i skattskyldigs taxering besluta om härav påkallad rättelse i taxering, som avser den skattskyldiges make eller med make vid taxeringen jämställd skattskyldig, såvitt angår tillämpning av 46 § 3 mom., 48 § 2 mom., 52 § 1 mom. eller anvisningarna till 52 § kommunalskattelagen, 11 § 1 mom. lagen om statlig inkomstskatt eller 12 § 1 mom. lagen om statlig förmögenhetsskatt eller avser förutsättning för skattereduktion enligt 2 § 4 mom. uppbördslagen. I mål angående avdrag eller beskattning för periodiskt understöd eller därmed jämförlig periodisk utbetalning äger kammarrätt eller regeringsrätten vid ändring av givarens eller mottagarens taxering vidtaga därav föranledd ändring av den andres taxering.

Hava besvär anförts hos kammarrätten eller regeringsrätten rörande taxering, som äsatts avliden person eller hans dödsbo, och har dödsboet tidigare befriats från att erlägga skatt på grund av taxeringen, skall vid ändring av taxeringen i anledning av besvären jämväl beslutet om skattebefrielse i erforderlig mån ändras.

Vidtager kammarrätt eller regeringsrätten sådan ändring i fråga om taxering till kommunal inkomstskatt inom viss kommun att avdrag enligt 46 § 2 mom. kommunalskattelagen eller kommunalt grundavdrag icke vidare kan helt utnyttjas inom samma kommun, skall, ändå att yrkande därom icke framställts, sådan ändring vidtagas i taxering inom annan kommun som kan föranledas av bestämmelserna i 46 § 4 mom. eller 50 § 3 mom. andra stycket nämnda lag.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1985 och tillämpas första gången vid 1986 års taxering.

Föreslagen lydelse

Kammarrätt eller regeringsrätten äger vid ändring i skattskyldigs taxering besluta om härav påkallad rättelse i taxering, som avser den skattskyldiges make eller med make vid taxeringen jämställd skattskyldig, såvitt angår tillämpning av 48 § 2 mom., 52 § 1 mom. eller anvisningarna till 52 § kommunalskattelagen, 11 § 1 mom. lagen om statlig inkomstskatt eller 12 § 1 mom. lagen om statlig förmögenhetsskatt eller avser förutsättning för skattereduktion enligt 2 § 4 mom. uppbördslagen. I mål angående avdrag eller beskattning för periodiskt understöd eller därmed jämförlig periodisk utbetalning äger kammarrätt eller regeringsrätten vid ändring av givarens eller mottagarens taxering vidtaga därav föranledd ändring av den andres taxering.

7 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1960:63) om förlustavdrag

Härigenom föreskrivs att punkt 4 av anvisningarna till 2 § lagen (1960:63) om förlustavdrag¹ skall upphöra att gälla vid utgången av år 1984. Den upphävda bestämmelsen gäller dock fortfarande i fråga om förlust som har uppkommit vid 1985 eller tidigare års taxeringar.

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 1983:987.

Motionerna**Motioner väckta med anledning av propositionen**

1983/84:2938 av Ulf Adelson m. fl. (m)

I motionen yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motion 2933 anförts om den långsiktiga skattepolitiken.

1983/84:2941 av Karin Söder m. fl. (c)

såvitt avser yrkande

11. att riksdagen beslutar avslå regeringens förslag till 1 % skattehöjning i inkomstskikten 1-4 basenheter.

1983/84:2951 av Ulf Adelson m. fl. (m)

I motionen yrkas

1. att riksdagen avslår propositionen såvitt den hänvisats till skatteutskottet,

2. att riksdagen hos regeringen begär förslag om differentiering av grundavdraget vid kommunal beskattning så att hänsyn tas till försörjningsbördan enligt vad som i motion 2949 anförts,

3. att riksdagen godkänner det i tabell 4 i motion 2949 intagna förslaget till statlig inkomstskatteskala för 1985,

4. att riksdagen hos regeringen begär utredning av förslag om avdragsrätt för nödvändiga barn tillsynskostnader,

5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motion 2949 anförts om avdragsrätten för underhållsskyldiga.

1983/84:2956 av Jan-Erik Wikström m. fl. (fp)

såvitt avser yrkandena

5. att riksdagen avslår förslaget till lag om ändring i lagen (1958:576) om statlig inkomstskatt,

6. att riksdagen avslår förslaget till lag om ändring i lagen (1958:295) om sjömansskatt,

7. att riksdagen beslutar att inkomsttagare med barn under 18 år äger rätt till skattereduktion om 2 000 kr. per barn,

8. att riksdagen beslutar avveckla den s. k. äktamakereduktionen för inkomsttagare med barn,

9. att riksdagen beslutar höja uttaget av statlig inkomstskatt i skikten 1-4 med 2 procentenheter.

1983/84:2957 av Lars Werner m. fl. (vpk)

såvitt avser yrkandena

9. att riksdagen godkänner vad som i motionen anförts om skärpningar av omsättningsskatten på aktiehandeln, reavinstbeskattningen, bolagsskatten och en engångsskatt på stora förmögenheter,

10. att riksdagen uttalar sig för att ett slopande av mervärdeskatten på mat bör inledas under budgetåret 1984/85.

Motioner väckta vid allmänna motionstiden

1983/84:747 av Ulf Adelson m. fl. (m)

såvitt avser yrkandena

1. att riksdagen hos regeringen begär förslag om differentiering av grundavdraget vid kommunal beskattning så att hänsyn tas till försörjningsbördan enligt vad som anförts i motionen,
2. delvis att riksdagen godkänner det i tabell 3 intagna förslaget till statlig inkomstskatteskala för 1985.

1983/84:940 av Sten Andersson i Malmö (m)

I motionen yrkas att riksdagen hos regeringen begär förslag på ändringar i lagen om statlig förmögenhetsskatt så att fosterfamiljers och fosterbarns eventuella förmögenhet inte sammanräknas på så sätt att förmögenhetsskatt måste betalas om så ej annars varit fallet.

1983/84:943 av Lars-Ove Hagberg m. fl. (vpk)

I motionen yrkas att riksdagen beslutar att avdraget för underhållsskyldiga fr. o. m. inkomståret 1984 höjs till 5 000 kr. per barn och år.

1983/84:1102 av Jan-Erik Wikström m. fl. (fp)

I motionen yrkas – med hänvisning till motion 1101 – att riksdagen hos regeringen begär förslag till avskaffande av sambeskattningen av förmögenheter och B-inkomster.

1983/84:1127 av Ove Eriksson (m)

I motionen yrkas att riksdagen hos regeringen begär en utredning och förslag om åtgärder för en ökad rörlighet på arbetsmarknaden.

1983/84:1136 av Sonja Rembo (m) och Blenda Littmarck (m)

I motionen yrkas att riksdagen hos regeringen begär förslag om avdragsrätt för kostnader för barnomsorg hos barnvårdare i egen regi.

1983/84:1141 av förste vice talmannen Ingegerd Troedsson m. fl. (m)

I motionen yrkas att riksdagen hos regeringen begär skyndsamt förslag om ändring av de i motionen nämnda skatteregler som missgynnar äktenskapet som samlevnadsform eller, för samboende par, tillkomsten av barn.

1983/84:1444 av Anders Andersson (m) och Ove Eriksson (m)

I motionen yrkas att riksdagen hos regeringen begär ändring i skattelagstiftningen vad gäller sättet att beräkna skatt på äkta makars och sammanlevandes B-inkomster.

1983/84:1456 av Thorbjörn Fälldin m. fl. (c)

I motionen yrkas – med hänvisning till motion 2109 –

1. att riksdagen beslutar att hos regeringen begära förslag om höjning av skattereduktionen för hemmamake, vad gäller barnfamiljer samt för ensamförälder till 4 000 kr. i enlighet med det anförda,

2. att riksdagen beslutar att hos regeringen begära en fortsatt successiv ökning av skattereduktionen för hemmamake och ensamförälder i enlighet med det anförda,

3. att riksdagen beslutar att hos regeringen begära förslag innebärande att förvärvsavdraget slopas,

4. att riksdagen beslutar att hos regeringen begära förslag beträffande skattereglerna vid existensminimum innebärande att föräldrar som vårdar små barn i hemmet och barnfamiljer som bor i egna hem av normalstandard inte missgynnas.

1983/84:1495 av Knut Wachtmeister (m)

I motionen yrkas att riksdagen beslutar upphäva sambeskattningen av fosterbarns och fosterföräldrars förmögenhet.

1983/84:1503 av Allan Åkerlind (m)

I motionen yrkas att riksdagen beslutar avskaffa sambeskattningen av förmögenheter.

1983/84:2079 av Jan-Erik Wikström m. fl. (fp)

I motionen yrkas – med hänvisning till motion 2078 –

1. att riksdagen beslutar att inkomsttagare med barn under 18 år äger rätt till skattereduktion om 2 000 kr./barn,

2. att riksdagen beslutar avveckla det s. k. förvärvsavdraget samt äktamakereduktionen för inkomsttagare med barn,

3. att riksdagen beslutar höja uttaget av statlig inkomstskatt i skiktet 1–4 med 2 procentenheter.

1983/84:2168 av Martin Olsson (c) och Ulla Ekelund (c)

I motionen yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om vikten av att frågan om skatt efter försörjningsbörd för barnfamiljer skyndsamt prövas och förslag framläggs.

1983/84:2446 av Ulf Adelson m. fl. (m)

I motionen yrkas – med hänvisning till motion 2445 –

1. att riksdagen hos regeringen begär utredning och förslag om avdragsrätt för nödvändiga barntillsynskostnader,

2. att riksdagen hos regeringen begär skyndsamt översyn av existensminireglerna i enlighet med vad i motionen anförts,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om avdragsrätten för underhållsskyldig.

Av ovannämnda motionsyrkanden behandlar utskottet samtliga utom de i motion 2938 och 2957 i detta betänkande. Motionerna 2938 och 2957 – i vad dessa hänvisats till skatteutskottet – behandlar utskottet i sitt betänkande SkU 1983/84:51.

Utskottet

Inledning

I propositionen presenteras de förslag till förstärkningar av stödet till barnfamiljerna som regeringen tidigare aviserat. Förslagen innebär bl. a. en höjning av det allmänna barnbidraget inkl. flerbarnstillägget med 1 500 kr. per barn och år och en motsvarande höjning av studiebidraget, en höjning av garantinivån i föräldraförsäkringen samt förbättringar av bostadsbidraget genom höjningar av hyres- och inkomstgränser och av åldersgränser för statligt bostadsbidrag. De förslag som läggs fram på skatteområdet, innefattande slopande av förvärvsavdraget och skärpt skatteuttag i inkomstsiktet 1-4 basenheter, har tillkommit för att finansiera det ökade stödet till barnfamiljerna.

De borgerliga partierna lägger i partimotioner väckta med anledning av propositionen och under den allmänna motionstiden i år fram sina alternativ till regeringens ekonomiska politik. I fråga om stödet till barnfamiljerna är ett genomgående tema i de avsnitt av motionerna som hänvisats till skatteutskottet att skattesystemet bör utformas under större hänsynstagande till skillnader i familjernas försörjningsbörd.

Utskottet behandlar i det följande de delar av propositionen och de i anslutning därtill framställda motionsyrkanden som har anknytning till propositionen. Utskottet tar också upp ett antal familjebeskattningsfrågor som aktualiserats i motioner från den allmänna motionstiden i år och som ansetts lämpligen böra behandlas i detta sammanhang.

I två motioner, 2938 av Ulf Adelson m. fl. (m) och 2957 av Lars Werner m. fl. (vpk), återfinns yrkanden som avser skattepolitikens allmänna inriktning på sikt. Dessa yrkanden behandlar utskottet i ett särskilt betänkande (SkU 1983/84:51).

Barnavdrag m. m.

I motion 2951 av Ulf Adelson m. fl. (m) yrkas avslag på propositionen. Vidare yrkas – med hänvisning till motivering i motion 2949 – att regeringen lägger fram förslag om ett grundavdrag vid taxeringen till kommunal inkomstskatt. Avdraget bör enligt motionärerna genomföras i tre steg och uppgå till 15 000 kr. per barn upp till 18 års ålder. Avdragsrätten bör omfatta också hemmavarande barn mellan 18 och 20 år som uppbär studiestöd. Det skattebortfall som till följd härav uppkommer för kommunerna vill motionärerna motverka genom en sänkning av det kommunala grundavdraget från 7 500 kr. till 3 000 kr. För den kommunalskattehöjning som följer av en sådan sänkning vill motionärerna å andra sidan kompensera majoriteten av heltidsarbetande skattskyldiga utan barn genom ett lägre skatteuttag i inkomstsiktet 9-12 basenheter. Ett yrkande av i huvudsak samma innebörd återfinns i moderaternas partimotion 747 från den allmänna motionstiden i

år. Motionärerna framhåller att familjer med olika antal barn inte har samma förmåga att betala skatt. Därför måste en reformerad inkomstbeskattning i syfte att skapa rättvisa för barnfamiljer konstrueras så att den beskattningsbara inkomsten reduceras med ett belopp som svarar mot kostnaderna för barnen. Centern, som godtar propositionen såvitt avser slopat förvärvsavgdrag men yrkar avslag på förslaget om höjd skattesats i skiktet 1-4-basenheter, fullföljer ett i motion 1456 framställt yrkande avseende skattereduktion. Motionärerna framhåller att skattesystemet måste utformas med särskild hänsyn tagen till familjer med endast en inkomst. Detta bör enligt motionärerna lämpligen ske genom att man för barnfamiljer med en inkomstagare och för ensamföräldrar successivt återställer skattereduktionen till den reala nivå den hade då den infördes. I ett första skede bör den enligt motionärernas mening – jämsides med ett utbyggt barnbidrag – höjas från 1 800 kr. till 4 000 kr. Den bör därefter successivt höjas och samordnas med andra åtgärder på familjpolitikens områden. Jan-Erik Wikström m. fl. (fp) som – i likhet med centerpartiet – godtar slopandet av förvärvsavgdraget anser att det i propositionen presenterade förslaget i väsentliga hänseenden är felaktigt utformat genom att det i första hand innebär en höjning av skattetrycket och en förstärkning av marginaleffekterna för att finansiera en barnbidragshöjning. Jämsides med en barnbidrags- och studiebidragshöjning bör enligt motionären inkomstagare med barn under 18 år fr. o. m. den 1 januari 1985 erhålla en särskild skattereduktion med 2 000 kr. per barn. Denna skall ersätta äktamakereduktionen för inkomstagare med barn och finansieras genom en höjning av skatteuttaget med 2 procentenheter i inkomstskiktet 1-4 basenheter eller med 1 procentenhet utöver vad som föreslås i propositionen. Yrkanden av samma innebörd har framställts i den under allmänna motionstiden väckta partimotionen 2079 från folkpartiet. Barnfamiljernas skatteförhållanden tas också upp i motion 2168 av Martin Olsson och Ulla Ekelund (båda c). Motionärerna anser att skattereglerna för barnfamiljer bör vara utformade enligt principen skatt efter bärkraft och begär ett tillkännagivande om vikten av att barnfamiljernas skatteförhållanden skyndsamt prövas.

De förslag om förbättringar för barnfamiljerna i form av barnbidragshöjning m. m. som läggs fram i propositionen bygger på överväganden av en familjeekonomisk beredningsgrupp. Denna har haft regeringens uppdrag att med utgångspunkt i de undersökningar som gjorts av familjeekonomiska kommittén och ensamförälderkommittén göra en samlad översyn av familjepolitiken. Förslaget i propositionen, som otvivelaktigt innebär betydande förbättringar för barnfamiljerna med bl. a. en barnbidragshöjning på 1 500 kr. per år och barn, tillstyrks av socialutskottet i dess betänkande SoU 1983/84:35.

I likhet med finansministern anser skatteutskottet att stödåtgärderna inte får leda till ökat budgetunderskott och utskottet anser sig mot den

bakgrunden böra biträda förslaget om höjning av skattesatsen i inkomstskiktet 1-4 basenheter. Höjningen innebär en skatteskärpning med 234 kr. för samtliga skattskyldiga med mer än 31 200 kr. i inkomst. En sådan skärpning får enligt utskottets mening anses måttlig. Utskottet tillstyrker således propositionen i denna del och avstyrker motionerna 2079, 2941, 2951 och 2956 i motsvarande del.

Utskottet godtar också de av finansministern framförda skälen för att slopa förvärvsavdraget. Avdraget, som är maximerat till 2 000 kr. får anses ha förlorat väsentligt i betydelse som kompensation för vad det numera i huvudsak är avsett, nämligen att täcka barn tillsynskostnader. Med hänsyn härtill och av förenklings skäl tillstyrker utskottet förslaget, som f. ö. överensstämmer med vad skatteförenklingskommittén rekommenderar i sitt betänkande (SOU 1984:21) Förenklad självdeklaration. Utskottets ställningstagande innebär avslag på moderatmotionerna 2446 och 2951 i motsvarande del. Yrkandet i motionerna 1456 (c) och 2079 (fp) att förvärvsavdraget skall slopas är däremot tillgodosett.

När det gäller de olika motionsförslagen att genom avdrag eller skattereduktion kompensera barnfamiljerna för deras kostnader vill utskottet gärna instämma i motionärernas uppfattning att ett rättvist och effektivt skattesystem i möjligaste mån bör utformas med hänsyn till barnfamiljernas försörjningsbörd. Frågan hur kostnader för barn skall kunna beaktas i skattehänseende och hur sådana regler bör utformas inrymmer emellertid betydande avvägningsproblem och det måste också konstateras att varje försök att via beskattningen kompensera barnfamiljerna för deras speciella kostnader med nödvändighet medför en ökad administration och alltså strider mot strävandena att förenkla deklarationen för vanliga löntagare och minska taxeringsmyndigheternas granskningsarbete. Som framgår av socialutskottets betänkande har utskottet under hand fått bekräftat att det av den särskilda beredningsgruppen inledda översynsarbetet på familjepolitikens område kommer att fortsätta, nu med mera långsiktig inriktning och att även familjebeskattningen kommer att uppmärksammas i det fortsatta arbetet. Mot den angivna bakgrunden och med hänsyn till de betydande förbättringar av barnfamiljernas situation som föreslås i propositionen anser utskottet sig inte kunna biträda vare sig det i m-motionerna 747 och 2951 framförda kravet på barnavdrag vid den kommunala beskattningen, det av centern i motion 1456 framställda yrkandet om uppräknings av äktamakereduktionen för inkomsttagare med barn och ensamstående reduktionen eller folkpartiets begäran i motionerna 2079 och 2956 om en särskild skattereduktion för varje barn. Genom utskottets ställningstagande har fp:s yrkanden i samma motioner om en höjning av skattesatsen i inkomstskiktet 1-4 basenheter och om slopande av äktamakereduktionen för inkomsttagare med barn och ensamstående reduktionen förfallit. Utskottet avstyrker också utredningsyrkandet i motion 2168.

Underhållsbidrag

En skattskyldig är under vissa förutsättningar berättigad till allmänt avdrag för belopp som han/hon under beskattningsåret utgett för underhåll av icke hemmavarande barn under 18 – i vissa fall 21 – år. Avdraget är maximerat till 3 000 kr.

Itvå motioner, båda av Ulf Adelson m. fl. (m), 2951 väckt med anledning av propositionen och 2446 från allmänna motionstiden i år erinrar motionärerna om att ensamförälderkommittén i betänkandet (SOU 1983:51) Ensamföräldrar och deras barn föreslagit att detta avdrag slopas och att skatteförenklingskommittén förutsatt att så kommer att ske. Motionärerna framhåller att underhållsbidraget normalt uppgår till 8 500 kr. eller högre. Ett slopande av avdraget skulle därför – menar de – kraftigt urholka de underhållsskyldigas möjligheter att bidra till sina barns försörjning och även psykologiskt kunna få allvarliga följder. Båda motionerna mynnar ut i en begäran att riksdagen skall ge regeringen till känna att avdraget för underhållsbidrag inte bör slopas. I stället bör övervägas att göra underhållsbidrag/bidragsförskott skattepliktiga vid den kommunala taxeringen och kvitta dem mot en del av det grundavdrag om 15 000 kr. per barn som moderaterna successivt vill införa (jfr ovan).

Avdraget för underhållsbidrag tas också upp av Lars-Ove Hagberg m. fl. (vpk) i motion 943. Motionärerna framhåller att försämrade reallöner och stigande arbetslöshet försvagat betalningsförmågan för stora grupper underhållsskyldiga. Den enda praktiska utvägen f. n. att förbättra de underhållsskyldigas situation anser motionärerna vara att räkna upp avdragsbeloppet. De yrkar att maximibeloppet höjs till 5 000 kr. per barn och år.

Med hänsyn till att det slutliga resultatet av skatteförenklingskommitténs utredningsarbete ännu inte föreligger är utskottet för sin del inte berett att i nu förevarande sammanhang ta ställning till vare sig frågan om underhållsavgdragets vara eller inte vara eller till frågan om en uppräknings av avdraget. Dessa frågor bör lämpligen prövas i samband med de slutliga ställningstagandena till kommitténs förslag. Med hänsyn härtill avstyrker utskottet motionerna 2446 och 2951 i denna del och motion 943.

Barntillsynskostnader

I två partimotioner från moderaterna, 2446 och 2951, begärs utredning och förslag om rätt till avdrag för nödvändiga barntillsynskostnader. Motionärerna anser det naturligt att betrakta sådana kostnader som en utgift för intäkternas förvärvande på samma sätt som exempelvis kostnader för resor till och från arbetet och menar att föräldrar med en sådan avdragsrätt skulle kunna betala mer för barnomsorg i såväl enskild som kommunal regi. Ett yrkande av i princip samma innebörd och med en liknande motivering ställer Sonja Rembo och Blenda Littmarck i motion 1136.

Som utskottet ovan framhållit är det förenat med svårigheter att via beskattningen söka kompensera barnfamiljer för deras speciella kostnader utan att komma i konflikt med strävandena att uppnå enkelhet i deklara-tions- och taxeringsarbetet. Som utskottet tidigare framhållit kommer man vid den fortsatta översynen av familjepolitiken inom den familjeekonomiska beredningsgruppen att uppmärksamma också familjebeskattningen. Med hänsyn härtill avstyrker utskottet motionerna 2446 och 2951 i denna del samt motion 1136.

Existensminimum

Avdrag för nedsatt skatteförmåga kan medges bl. a. då den skattskyldiges inkomst efter avdrag för skatt understigit vad han kan anses ha behövt till underhåll för sig själv, make och oförsörjda barn. Existensminimum bestäms i det enskilda fallet med ledning av normalbelopp. Dessa omfattar alla vanliga levnadskostnader utom bostadskostnad, som beräknas särskilt och läggs till normalbeloppen.

En förutsättning för existensminimum är att den nedsatta skatteförmågan beror på nedsatt arbetsförmåga, långvarig oförvållad arbetslöshet, stor försörjningsbörda eller annan därmed jämförbar omständighet. Stor försörjningsbörda anses normalt föreligga om en skattskyldig har att försörja tre eller flera barn, i fråga om ensamstående räcker det i allmänhet med två eller – i vissa fall – ett barn. Beslut om existensminimum bör inte meddelas om den skattskyldige medvetet begränsar sin arbetsinsats. Detta kan enligt RSV exempelvis vara fallet om bara en av makarna i en familj förvärvsarbetar utan att det finns något hinder för den andra maken att också förvärvsarbete. Hinder kan vara t. ex. att det finns minderåriga barn som behöver tillsyn och barnpassning inte kan ordnas eller att det inte går att få lämpligt förvärvsarbete.

Existensminimum skall i princip inte medges för den som har en inte oväsentlig förmögenhet. I fråga om fastigheter skall man dock bortse från "mindre bostadsfastighet av enklaste beskaffenhet". Enligt RSV (RSV Du 1983:22) torde detta uttalande i förarbetena gälla egnahemsfastigheter om 2-3 rum och kök och med enklast möjliga standard. I dagens läge bör motsvarande enligt RSV normalt gälla för små och omoderna permanentbostäder som vid 1981 års allmänna fastighetstaxering åsatts högst 10 standardpoäng. Undantagsvis kan existensminimum medges även om en fastighet inte är fullt så enkel, nämligen vid mycket ömmande omständigheter och där möjlighet till en alternativ boendeform saknas eller skulle ställa sig avsevärt dyrare.

Avvikelser från normalbeloppen kan ske både nedåt och uppåt. Tillägg till normalbeloppen får göras om den skattskyldige har högre levnadskostnader än normalt. Sålunda kan utgifter för barn tillsyn läggas till om den skattskyldige befinner sig i en ekonomiskt svår situation.

Frågan om existensminimireglerna har tagits upp i de två partimotionerna 2446 av Ulf Adelson m. fl. (m) och 1456 av Thorbjörn Fälldin m. fl. (c). Motionärerna i den förra begär en skyndsam översyn av existensminimireglerna. Syftet med denna bör vara att ge bestämmelserna en sådan utformning att de kan tillämpas även på familjer som bor i småhus och när en av föräldrarna själv vårdar familjens barn. Vidare bör man enligt motionärerna vid beräkning av existensminimum kunna beakta nödvändiga barntillsynskostnader. Centerpartisterna vill med i huvudsak samma motivering att riksdagen hos regeringen skall begära ett förslag av liknande innebörd.

Utskottet vill inte bestrida att reglerna angående existensminimum delvis är föråldrade och att de därför bör bli föremål för en översyn. Riksskatteverket har också i yttrande till regeringen förra året förordat en allsidig utredning av reglerna. Utskottet förutsätter att en sådan utredning kommer till stånd.

Vad utskottet sålunda anfört bör ges regeringen till känna. Härigenom får motionerna 1456 och 2446 anses vara i motsvarande del tillgodosedda.

Samtaxering av inkomst och förmögenhet m. m.

I ett flertal motioner tar motionärerna upp frågor som gäller beräkning av föräldrars och barns förmögenhet, samtaxering av makars B-inkomst och förmögenhet m. m. Sålunda begärs i motion 940 av Sten Andersson i Malmö (m) – med hänvisning till att fosterföräldrar inte disponerar över ett fosterbarns förmögenhet – förslag om att förmögenhetsskatten för fosterföräldrar och fosterbarn skall beräknas individuellt. Med en liknande motive-ring yrkar Knut Wachtmeister (m) i motion 1495 lagstiftning av samma innebörd. Allan Åkerlind (m) yrkar i motion 1503 att riksdagen beslutar avskaffa sambeskattningen av makars förmögenhet. Jan-Erik Wikström m. fl. (fp) anser att sambeskattningen av såväl B-inkomst som förmögenhet bör helt slopas och begär i motion 1102 regeringsförslag härom. Samma yrkande men begränsat till makars B-inkomster framställs i motion 1444 av Anders Andersson och Ove Eriksson (båda m). Förste vice talmannen Ingegerd Troedsson m. fl. (m) tar i motion 1141 upp sambeskattningen ur ett vidare perspektiv. Motionärerna kritiserar bl. a. sambeskattningen av B-inkomst och förmögenhet och pekar på att begränsningsregeln i vissa fall kan få nära nog konfiskatoriska effekter för den som gifter sig med någon som inte omfattas av denna regel. Även makens/makans hela inkomst kan då – framhåller motionärerna – komma att drabbas av 80 % eller mer i skatt. I motion 1127 slutligen begär Ove Eriksson (m) utredning och förslag i syfte att möjliggöra en ökad rörlighet på arbetsmarknaden. Motionären anser en lösning på problemet kunna vara att medge någon form av tudelning av familjeinkomst under en övergångstid när båda makarna inte kan beredas arbete.

Vid sin under senare år ofta återkommande behandling av motioner om

slopande av sambeskattning av B-inkomster har utskottet genomgående intagit den ståndpunkten att, även om principiella skäl talar för en sådan åtgärd, en ändring bör anstå i avvaktan på det slutliga resultatet av familjelagssakkunnigas arbete. Utskottet vidhåller denna uppfattning. Dessförinnan saknas också anledning att ta upp frågan om särbeskattning av makars förmögenhet. Vad särskilt angår frågan om sambeskattning av fosterföräldrars och fosterbarns förmögenhet vill utskottet erinra om att fosterbarn genomgående likställs med egna barn i beskattningshänseende. Tillräckliga skäl för att göra avsteg från denna princip enbart i fråga om förmögenhetsskatten anser utskottet inte föreligga.

Med hänvisning till det anförda och då utskottet inte är berett medverka till en återgång till sambeskattning av arbetsinkomster, vilket ett bifall till yrkandet i motion 1127 skulle innebära, avstyrker utskottet samtliga i detta avsnitt behandlade motionsyrkanden.

I samband med behandling i höstas av proposition 1983/84:69 om basenheten för åren 1984 och 1985 beslutade riksdagen att basenheten för inkomståret 1984, dvs. vid 1985 års taxering, skulle utgöra 7 600 kr. i stället för av riksdagen tidigare beslutade 7 700 kr. och vid 1986 års taxering 7 800 kr. i stället för 8 100 kr. Enligt övergångsbestämmelserna skulle, för det fall att skattskyldig – eller i fråga om makar – någon av dem skulle taxeras för beskattningsår som börjat före den 11 november 1983, äldre bestämmelser tillämpas.

I propositionen föreslås ändring av skatteskalen för inkomståret 1985 (1986 års taxering). Ändringen skall enligt förslaget inte tillämpas om beskattningsåret för den skattskyldige och hans make börjar före den 1 maj 1984. I sammanhanget föreslås en ändring i lagen om basenhet som innebär att nyss angivna tidpunkt – den 11 november 1983 – ändras till den 1 maj 1984.

Denna ändring har uppenbarligen varit avsedd att gälla endast taxeringsåret 1986, men den har kommit att utformas så att den omfattar även 1985 års taxering.

Utskottet föreslår att lagtexten ändras så att tidpunkten den 11 november 1983 kvarstår i fråga om 1985 års taxering.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande barnavdrag m. m.

att riksdagen i vad avser förvärvsavdrag, barnavdrag, skattereduktion och makereduktion o. d. samt skatteskalen

dels bifaller proposition 1983/84:150 samt motionerna 1983/84:1456 yrkande 3 och 1983/84:2079 yrkande 2 i vad avser förvärvsavdraget,

dels avslår motionerna 1983/84:747 yrkande 1 och yrkande 2 (delvis), 1983/84:1456 yrkandena 1 och 2, 1983/84:2079 yrkande 1,

yrkande 2 i övrigt och yrkande 3, 1983/84:2168, 1983/84:2941 yrkande 11, 1983/84:2951 yrkandena 1–3 samt 1983/84:2956 yrkandena 5–9.

2. beträffande *underhållsbidrag*

att riksdagen avslår motionerna 1983/84:2446 yrkande 3, 1983/84:2951 yrkande 5 och 1983/84:943,

3. beträffande *barn tillsynskostnader*

att riksdagen avslår motionerna 1983/84:2446 yrkande 1, 1983/84:2951 yrkande 4 och 1983/84:1136,

4. beträffande *existensminimum*

att riksdagen med anledning av motionerna 1983/84:2446 yrkande 2 och 1983/84:1456 yrkande 4 ger regeringen till känna vad utskottet anfört om en allsidig översyn av existensminimireglerna,

5. beträffande *fosterföräldrars och fosterbarns förmögenhet*

att riksdagen avslår motionerna 1983/84:940 och 1983/84:1495,

6. beträffande *individuell beskattning i övrigt av inkomst och förmögenhet m. m.*

att riksdagen avslår motionerna 1983/84:1102, 1983/84:1127, 1983/84:1141, 1983/84:1444 och 1983/84:1503,

7. beträffande *lagförslagen*

att riksdagen med anledning av vad utskottet ovan anfört och hemställt antar de vid propositionen fogade förslagen till

a) lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370),

b) lag om ändring i lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt,

c) lag om ändring i lagen (1977:1071) om basenhet med den ändringen att de i lagen angivna ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna erhåller följande som utskottets förslag betecknade lydelse:

Regeringens förslag

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1984. Skall skattskyldig eller i fråga om makar någon av dem taxeras för beskattningsår som har börjat före den 1 maj 1984 tillämpas äldre bestämmelser. Med makar avses de som taxeras med tillämpning av 11 § 1 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt.

Utskottets förslag

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1984. Skall skattskyldig eller i fråga om makar någon av dem taxeras för beskattningsår som har börjat, *såvitt avser 1985 års taxering, före den 11 november 1983 och, såvitt avser 1986 års taxering,* före den 1 maj 1984 tillämpas äldre bestämmelser. Med makar avses de som taxeras med tillämpning av 11 § 1 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt.

d) lag om ändring i lagen (1958:295) om sjömansskatt,

e) lag om ändring i uppbördslagen (1953:272),

- f) lag om ändring i taxeringslagen (1956:623),
- g) lag om ändring i lagen (1960:63) om förlustavdrag.

Stockholm den 25 maj 1984

På skatteutskottets vägnar

RUNE CARLSTEIN

Närvarande: Rune Carlstein (s), Knut Wachtmeister (m), Stig Josefson (c), förste vice talmannen Ingegerd Troedsson (m)*, Hagar Normark (s), Bo Lundgren (m), Ingemar Hallenius (c), Bo Forslund (s), Egon Jacobsson (s), Karl Björzén (m), Kjell Johansson (fp), Lars Hedfors (s), Anna Lindh (s), Bruno Poromaa (s) och Erkki Tammenoksa (s).

* Ej närvarande vid justeringen.

Reservationer

Barnavdrag m. m. (mom. 1 och 7)

1. Knut Wachtmeister, förste vice talmannen Ingegerd Troedsson, Bo Lundgren och Karl Björzén (alla m) anser

dels att det avsnitt av utskottets yttrande som börjar på s. 28 med "De förslag" och slutar på s. 29 med "motion 2168" bort ha följande lydelse:

De kraftiga skattehöjningarna under 1983 och 1984 har tillsammans med devalveringens prishöjande effekter allvarligt försämrat barnfamiljernas ekonomi. Enligt konsumentverkets beräkningar ökade levnadskostnaderna för en tvåbarnsfamilj med 11 000 kr. under 1983. I år beräknas kostnaderna stiga med ytterligare 5 600 kr.

Många familjer har mot denna bakgrund tvingats använda sina besparingar för den löpande konsumtionen. Flera har också tvingats låna av släktingar och vänner. Den kraftiga ökningen av barnfamiljer som söker socialbidrag visar att smärtgränsen i många fall nåtts. Barnfamiljernas utsatta situation är säkerligen också en väsentlig anledning till att hushållens sparkvot i Sverige förra året gick ned till noll, något som är internationellt unikt.

Barnfamiljernas svåra situation har orsakats av följande omständigheter:

Vid beskattningen tas ingen hänsyn till hur många som skall leva på en hushållsinkomst. Familjer med samma inkomst betalar lika mycket i skatt oavsett hur många barn de har.

Skatten blir högre ju mera ojämt inkomsterna är fördelade mellan föräldrarna. Skillnaden i skattebelastning kan uppgå till 30-50 %. Samtidigt blir kort deltid eller hemarbete på heltid allt vanligare ju fler barnen blir.

Skatten på en viss hushållsinkomst blir således normalt högre ju fler barn som finns i familjen tväremot målsättningen om "skatt efter bärkraft".

I takt med att skatterna har höjts kraftigt har de orättvisa skattereglerna gett allt svårare effekter för de enskilda familjerna.

Utformningen av bostadsbidragen förstärker effekten av den orättvisa beskattningen. Bostadsbidragen prövas nämligen mot familjens bruttoinkomst, inte mot vad den disponerar efter skatt. Detta missgynnar ytterligare de hushåll som är hänvisade till i stort sett en enda inkomst.

Ordnar familjen själv sin barnomsorg kan deras ekonomi försämrats ytterligare, eftersom barntillsynen måste betalas med redan beskattade pengar. En familj med en hyra på 2 000 kr./mån. och inkomster på 90 000 kr. och 55 000 kr. hamnar således under socialbidragsnivån om barntillsynen kostar mer än 4-5 kr. i timmen per barn.

Ju större behov en barnfamilj har av en inkomstförstärkning, desto mindre får den i allmänhet behålla. Detta beror främst på de kraftiga marginaleffekter som bostadsbidragens avtrappningsregler för med sig. I en trebarnsfamilj släpar dessa stora marginaleffekter med upp till hushållsinkomster på tillsammans 175 000 kr., för en fembarnsfamilj ända upp till drygt 225 000 kr.

Reglerna om existensminimiavdrag är tänkta att fungera som ett sista skyddsnät mot överbeskattning av flerbarnsfamiljerna. I den mån dessa regler över huvud taget fungerar - boende i småhus eller ett "frivilligt" val att själv ta hand om sina barn diskvalificerar i allmänhet från rätten till sådana avdrag - ger de i princip marginaleffekter på 100 % i mycket breda inkomstskikt. För en fembarnsfamilj med en inkomst som medgivits existensminimiavdrag spelar det ingen roll om inkomsten är 80 000 kr. eller kanske 240 000 kr., standarden förblir densamma.

Propositionen

De familjepolitiska förslag som återfinns i kompletteringspropositionen bygger anmärkningsvärt nog inte på någon analys av vad som verkligen orsakat barnfamiljernas ekonomiska problem. Det finns heller inget resonnement om vilka långsiktiga åtgärder som krävs för att varaktigt skapa rättvisa för barnfamiljerna. Mot den bakgrunden är det naturligt att det föreliggande förslaget präglas av socialistisk ideologi snarare än medvetenhet om vilka åtgärder som nödvändigtvis måste vidtas.

Regeringen föreslår ökade barn- och bostadsbidrag. Detta finansieras genom höjda skatter, som framför allt drabbar barnfamiljerna själva genom att förvärvsavdraget slopas.

Barnfamiljernas beroende av generella och inkomstprövade bidrag ökar därmed ytterligare. Möjligheterna att kunna leva på de egna inkomsterna minskar. Redan hårt pressade barnfamiljer som bor i småhus eller med bostadsrätt får dessutom ökade boendekostnader om den aviserade fastighetsskatten genomförs.

Reformerad familjebeskattning

Inkomstbeskattningens nuvarande utformning leder till orättvisor mellan olika familjer. Genom progressiviteten i statsskatteskalen leder olikheter i fördelningen av inkomster mellan två makar till stora variationer i skatteuttaget. Vid inkomstbeskattningen tas inte heller någon hänsyn till hur stor försörjningsbördan är. Det drabbar framför allt flerbarnsfamiljerna som mer än andra är hänvisade till att leva på en inkomst. Problemet kan bara lösas genom en övergång till en mera proportionell inkomstskatt. På sikt bör den statliga inkomstskatten avskaffas helt, utom för de högsta inkomsterna.

De problem som följer av inkomstbeskattningens utformning har ytterligare skärpts genom den skattepolitik som förts fram av regeringen sedan valet 1982. Ett antal olika skatter, inte minst inkomstskatten, har skärpts med nominellt 23 miljarder kronor. Detta motsvarar i genomsnitt ca 6 500 kr. per hushåll.

Familjer med olika antal barn har olika förmåga att betala skatt, eftersom de totala kostnaderna beror på antalet barn. Därför måste en reformerad inkomstbeskattning i syfte att skapa rättvisa för barnfamiljer innebära att den beskattningsbara inkomsten skall reduceras med ett belopp som motsvarar kostnaderna för barnen.

Den finansiering som i nuvarande budgetläge är nödvändig måste utformas på ett sådant sätt att marginalskatterna inte skärps och strävan att minska de totala marginaleffekterna inte motverkas.

Grundavdrag för barn

En genomgripande reformering av inkomstbeskattningen bör genomföras enligt den modell moderaterna föreslår i partimotionen 2951. Det innebär:

Grundavdrag för barn med 15 000 kr. per hemmavarande barn upp till 18 års ålder införs vid den kommunala beskattningen. Avdragsrätten skall också omfatta hemmavarande barn mellan 18 och 20 år som uppbär studiestöd.

Skattebortfallet för kommunerna motverkas genom att det nu utgående allmänna grundavdraget minskas med 4 500 kr.

Den statliga inkomstskatten sänks planmässigt så att flertalet heltidsarbetande kompenseras fullt ut för den kommunala skatteökning som blir följden av ett minskat allmänt grundavdrag.

Pensionärer med låg inkomst kompenseras särskilt inom ramen för de regler som gäller pensionärernas beskattning. Studerande som arbetar för att finansiera studier bör kunna kompenseras inom ramen för studiemedelssystemet.

De som har så låga inkomster och/eller så många barn att de inte kan utnyttja grundavdraget för barn fullt ut kompenseras genom "negativ skatt". Detta innebär att ett belopp motsvarande nettoeffekten av den inte

utnyttjade delen av grundavdraget utbetalas kontant. Därigenom kommer alla barnfamiljer, oavsett inkomstförhållanden och antal barn, att kunna utnyttja avdragets effekter fullt ut.

Inom ramen för den kommunala skatteutjämningen sker en utjämning av skatteunderlaget mellan kommuner med olika andel barn.

Denna reform bör genomföras i tre steg med början den 1 januari 1985 och således vara fullt genomförd den 1 januari 1987.

Sänkt statlig inkomstskatt

Den statliga inkomstskatten bör planmässigt sänkas. Detta leder till att även barnlösa, och de vilkas barn inte längre berättigar till avdrag, kompenseras för den skärpta kommunalskatten genom sänkt statlig inkomstskatt.

Utskottet förordar därför den statliga inkomstskatteskala för 1985 varom förslag läggs fram i motion 2951.

Förvärvsavdraget

Förvärvsavdraget, som är det enda avdrag inom skattesystemet varigenom hänsyn tas till barntillsynskostnader, bör enligt utskottets mening inte slopas. En sådan åtgärd skulle, förutom skattehöjningar för många familjer, också innebära minskade bostadsbidrag.

Mot den angivna bakgrunden tillstyrker utskottet m-motionerna 747 och 2951, sistnämnda motion såvitt nu är i fråga. Det av centern i motion 1456 framställda yrkandet om uppräknig av äktamakereduktionen för inkomsttagare med barn och ensamstående reduktionen samt folkpartiets begäran i motionerna 2079 och 2956 om en särskild skattereduktion för varje barn avstyrks. Även om utskottet i hög grad delar centerns uppfattning att en inkomstfamiljerna missgynnas av nuvarande skatteregler skulle en uppräknig av hemmamereduktionen leda till mycket höga tröskeeffekter om hemmamate tar heltidsarbete, i synnerhet i familjer som då också mister bostadsbidrag. En mer proportionell skatt skulle tillsammans med grundavdrag för barn ge större skatterättvisa utan tröskeeffekter.

Yrkandet i motion 2168 får genom utskottets ställningstagande anses tillgodosett.

dels att utskottet under mom. 1 och 7 bort hemställa

att riksdagen i vad avser förvärvsavdrag, barnavdrag, skattereduktion och makereduktion o. d. samt skatteskalan

dels med bifall till motionerna 1983/84:747 yrkande 1 och yrkande

2 (delvis) och 1983/84:2951 yrkandena 1-3
dels med anledning av motion 1983/84:2168
och dels med avslag på proposition 1983/84:150 samt motionerna
1983/84:1456 yrkandena 1-3, 1983/84:2079 yrkandena 1-3, 1983/
84:2941 yrkande 11 samt 1983/84:2956 yrkandena 5-9 avslår de i
propositionen framlagda lagförslagen och begär förslag från
regeringen om ändringar i beskattningen av 1985 års inkomster i
enlighet med vad som anförs i reservationen.

2. Stig Josefson och Ingemar Hallenius (båda c) anser

dels att det avsnitt av utskottets yttrande som börjar på s. 28 med "De
förslag" och slutar på s. 29 med "motion 2168" bort ha följande lydelse:

Utskottet vill gärna instämma i motionärernas uppfattning att ett rättvist
och effektivt skattesystem i möjligaste mån bör utformas med hänsyn till
barnfamiljernas försörjningsbörda. Frågan hur kostnaderna för barn skall
kunna beaktas i skattehänseende och hur sådana regler bör utformas
inrymmer emellertid vissa avvägningsproblem. Ett av problemen är hur man
inom ramen för vårt nuvarande skattedebiteringssystem, med skatteavdrag
vid källan, skall finna utrymme för mer individuella hänsynstaganden.

Av de förslag som presenterats i propositionen samt i motionerna 747 och
2951 (m), 1456 (c) samt 2079 och 2956 (fp), vill utskottet förorda centerparti-
förslaget. Detta innebär att ett särskilt och ökat hänsynstagande tas till
barnfamiljer där det endast finns en inkomst och att försörjningsbehovet
tillgodoses genom en för barnfamiljerna successiv höjning av skatteredukti-
onen för hemmakar och ensamföräldrar till den reala nivå den hade när den
infördes. I en första etapp bör reduktionen höjas från 1 800 kr. till 4 000 kr.
Regeringen bör ges i uppdrag att fullgöra en beredning för de fortsatta
höjningarna så att dessa samordnas med andra åtgärder på familjepolitikens
område.

Utskottet kan inte ställa sig bakom de förslag som presenterats i
moderatmotionerna. Ett per barn grundat avdrag på inkomsten i den
kommunala beskattningen är ett krångligare sätt att nå samma konsumtions-
stöd som man når genom barnbidrag och flerbarnsstöd.

Utskottet kan inte heller acceptera den finansieringsmodell som föreslås i
moderatmotionerna. En reducering av grundavdraget till 3 000 kr. skulle
innebära en mycket kraftig procentuell skatthöjning för låginkomsttagare.
Särskilt feriearbetande, deltidsarbetande, småföretagare med låga inkomster
och yrkesutövare med konstnärlig inriktning skulle drabbas hårt av
moderatförslaget. Den höjning av kommunalskatten som blir följden av det
minskade grundavdraget uppgår till ca 1 350 kr. Denna är beloppsmässigt
lika stor för en inkomsttagare med 10 000 kr. i inkomst som för den som
tjänar 500 000 kr. Detta kan från fördelningspolitiska utgångspunkter inte
accepteras.

Mot den angivna bakgrunden och med hänsyn till de betydande förbättringar av barnfamiljernas situation som föreslagits i motion 1983/84:2941 (c) – höjning av barnbidraget med 600 kr./år för det första barnet samt med 1 000 kr./år för det andra och därefter följande barn – anser utskottet sig inte kunna biträda vare sig det i m- motionerna 747 och 2951 framförda kravet på barnavdrag vid den kommunala beskattningen eller folkpartiets begäran i motionerna 2079 och 2956 om en särskild skattereduktion för varje barn. Genom utskottets ställningstagande har utredningsyrkandet i motion 2168 tillgodosetts.

I likhet med finansministern anser skatteutskottet att stödåtgärderna inte får leda till ökat budgetunderskott. Utskottet accepterar att förvärvsavdraget slopas. Däremot anser utskottet en finansiering genom skattehöjning – vilket föreslås såväl i propositionen som i m- och fp-motionerna – olämplig. Ett centralt mål för den ekonomiska politiken under 1980-talet är att avveckla det strukturella budgetunderskottet genom att kraftigt minska de offentliga utgifterna. Skattehöjningar är inte någon framkomlig väg. I centerns ekonomiska motion (1983/84:2941) redovisas ett ekonomiskt alternativ som trots det ökade stödet till barnfamiljerna ändock har ett i förhållande till regeringens förslag lägre budgetunderskott. Skillnaden uppgår till 9 miljarder kronor. Enligt utskottets uppfattning är således kravet på en ansvarsfull finansiering tillgodosett. Propositionens finansieringsförslag med höjning av statsskatten avstyrks således.

Utskottet vill även i likhet med vad som anförts ovan beträffande moderatmotionen peka på det fördelningspolitiskt tvivelaktiga i att höja statsskatten med samma belopp för alla inkomsttagare. Detta medför också en kraftig procentuell höjning för de lägsta inkomsttagarna.

Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet moderatmotionerna 747 och 2951 såvitt nu är i fråga. Utskottet avstyrker också fp:s yrkanden i motionerna 2079 och 2956 om en höjning av skattesatsen i inkomstskiktet 1–4 basenheter och om slopande av äktamakereduktionen för inkomsttagare med barn och ensamstående reduktionen.

dels att utskottet under mom. 1 och 7 bort hemställa

att riksdagen i vad avser förvärvsavdrag, barnavdrag, skattereduktion och makereduktion o. d. samt skatteskalen

dels med bifall till motionerna 1983/84:1456 yrkandena 1–3, 1983/84:2079 yrkande 2 i vad avser förvärvsavdraget, 1983/84:2168 och 1983/84:2941 yrkande 11,

dels med avslag på proposition 1983/84:150 samt motionerna 1983/84:747 yrkande 1 och yrkande 2 (delvis), 1983/84:2951 yrkandena 1–3, 1983/84:2079 yrkande 1, yrkande 2 i övrigt och yrkande 3 samt 1983/84:2956 yrkandena 5–9 avslår de i propositionen framlagda lagförslagen och begär förslag från regeringen om ändringar i beskattningen av 1985 års inkomster i enlighet med vad som anförs i reservationen.

3. Kjell Johansson (fp) anser

dels att det avsnitt av utskottets yttrande som börjar på s. 28 med "De förslag" och slutar på s. 29 med "motion 2168" bort ha följande lydelse:

Tillgängliga utredningar visar att barnfamiljernas situation i dag är mycket ansträngd. Värdet av den disponibla inkomsten per konsumtionsenhet har sjunkit mer än vad summan av olika bidrag har kompenserat. Högst disponibel inkomst per konsumtionsenhet har ensamstående samt samboende utan barn i de yrkesaktiva åldrarna. Bland barnfamiljer ligger endast familjer med ett barn över genomsnittet, medan övriga barnfamiljer ligger under genomsnittet för samtliga hushåll.

Standarden per hushållsmedlem i barnfamiljer är klart lägre än för övriga. Skillnaden ökar kraftigt med stigande barnantal. En förstärkning av barnfamiljernas konsumtionsstandard i förhållande till övriga familjer är därför motiverad av fördelningspolitiska skäl.

Bakom denna utveckling av barnfamiljernas disponibla inkomst ligger ett skattesystem som endast i begränsad utsträckning tar hänsyn till försörjningsbörda. Utskottet anser att det nu är angeläget att inom ramen för skattesystemet göra sådana hänsynstaganden att det sker en omfördelning över tiden i hushållens skattebelastning. Under den tid då familjens försörjningsbörda är stor på grund av hemmavarande barn bör därför skattesystemet ta hänsyn till detta, dvs. barnfamiljernas skatt bör sänkas. Enligt utskottets mening är den skattereduktion för barnfamiljer som föreslås i fp-motionerna 2079 och 2956 ett lämpligt sätt att åstadkomma detta.

Enligt utskottets mening måste skattesystemet reformeras så att de totala marginaleffekterna begränsas. Dessa är f. n. speciellt höga för många barnfamiljer, vilket innebär att många hushåll med hemmavarande barn har hamnat i den s. k. fattigdomsfällan. Detta innebär att hushållet inte genom egna insatser kan nämnvärt förbättra den egna materiella standarden. En inkomstökning motverkas av höga marginalskatter, progressiva barnomsorgsavgifter och bortfallande bostadsbidrag, så att den disponibla inkomsten inte ökar trots att bruttoinkomsterna gör det. Ett sådant förhållande kan enligt utskottets mening inte accepteras, utan ambitionen måste vara att ytterligare sänka marginalskatterna och mildra övriga marginaleffekter.

Utskottet anser därför att det är angeläget att ett första steg i en reformerad beskattning för barnfamiljerna kan tas så snart som möjligt. Förändringen måste göras så att ingen skärpning sker av de totala marginaleffekterna.

Utskottet anser således att en skattereduktion med ett visst belopp per barn bör införas den 1 januari 1985. Det belopp som föreslås i partimotionerna från folkpartiet anser utskottet väl avvägt. Skattereduktionen bör således utgå med 2 000 kr. per barn i ett första steg.

Föredragande statsrådet anför att införandet av en sådan skattereduktion

skulle innebära att skattesystemet blir krångligare. Utskottet finner för sin del inte att de administrativa nackdelarna med en skattereduktion efter antalet barn är sådana att de bör tillmätas någon avgörande betydelse.

I den omfördelning mellan barnfamiljer och icke-barnfamiljer som utskottet anser nödvändig ingår också en omedelbar höjning av barnbidraget och det särskilda flerbarnstillägget. Dessa förslag har behandlats i socialutskottets betänkande SoU 1983/84:35.

Utskottet anser att den förbättring av barnfamiljernas standard som förordas måste finansieras genom omfördelningar av skatter och andra utgifter. Totalt sett förordar utskottet en finansiering enligt motion 2078 (fp) enligt följande:

Höjda barnbidrag m. m.	- 1 200 mkr.	
Skattereduktion	- 3 600 mkr.	
Avskaffat förvärvsavdrag		800 mkr.
Avskaffad makereduktion för barnfamiljer		500 mkr.
Skattehöjning		2 500 mkr.
Livsmedelssubventioner		1 000 mkr.
	- 4 800 mkr.	4 800 mkr.

Utskottet förordar således att skattereduktionen finansieras delvis genom en skattehöjning med 2 procentenheter i skiktet 1-4 basenheter i inkomstskatteskalan. Dessutom bör förvärvsavdraget avskaffas liksom makereduktionen för de familjer som har barn och således får den nya skattereduktionen. Däremot anser utskottet att makereduktionen för familjer utan barn måste behållas, bl. a. med hänsyn till svårigheterna på arbetsmarknaden.

Omfördelningen enligt de principer utskottet har förordat innebär störst förbättring för flerbarnsfamiljerna. För familjer med ett barn innebär förslaget i stort sett oförändrad ekonomi. För en tvåbarnsfamilj betyder reformen en nettoförbättring på ca 3 000 kr., för en trebarnsfamilj en nettoförbättring på drygt 6 000 kr. per år.

Reformen innebär totalt sett en omfördelning mellan familjer med resp. utan barn på mellan 1,5 och 2 miljarder kronor. Den största åtstramningen får bäras av familjer med två förvärvsarbetande utan barn. Den maximala förändringen för dem uppgår till ca 1 100 kr. per år och kan jämföras med en förbättring för en fyrbarnsfamilj på mellan 9 000 och 10 000 kr. per år.

Utskottet kan inte tillstyrka de förslag som förordas i propositionen i denna del. Förslagen innebär en höjning av skattetrycket för att finansiera ökade bidrag, vilket utskottet anser vara en felaktig princip.

Utskottet kan inte heller tillstyrka förslagen vare sig i motionerna 747 och 2951 (m) eller i motion 1446 (c), som visserligen har fördelen att de innebär förändringar i skattesystemet till förmån för barnfamiljerna men förändringar som utskottet bedömer som mindre lämpliga.

Sammanfattningsvis anser utskottet att förslagen i motion 2079 (fp) som upprepas i motion 2956 (fp) är väl avvägda. Dessa förslag tillstyrks således. Genom utskottets ställningstagande får också yrkandet i motion 2168 anses vara tillgodosett.

dels att utskottet under mom. 1 och 7 bort hemställa

att riksdagen i vad avser förvärvsavdrag, barnavdrag, skattereduktion och makereduktion o. d. samt skatteskalan

dels med bifall till motionerna 1983/84:2079 yrkandena 1–3, 1983/84:1456 yrkande 3 och 1983/84:2956 yrkandena 5–9,

dels med anledning av motion 1983/84:2168,

och dels med avslag på proposition 1983/84:150 samt motionerna 1983/84:1456 yrkandena 1 och 2, 1983/84:2941 yrkande 11, 1983/84:747 yrkande 1 och yrkande 2 (delvis) samt 1983/84:2951 yrkandena 1–3 avslår de i propositionen framlagda lagförslagen och begär förslag från regeringen om ändringar i beskattningen av 1985 års inkomster i enlighet med vad som anförs i reservationen.

Underhållsbidrag (mom. 2)

4. Knut Wachtmeister, förste vice talmannen Ingegerd Troedsson, Bo Lundgren och Karl Björzén (alla m) anser

dels att det avsnitt av utskottets yttrande på s. 30 som börjar med "Med hänsyn" och slutar med "motion 943" bort ha följande lydelse:

De svenska beskattningsreglerna bygger på principen att skatt skall utgå efter förmåga. På senare år har denna princip emellertid frångåtts i viktiga hänseenden. Ett exempel härpå utgör barnfamiljernas beskattning. Utskottet finner det anmärkningsvärt att ensamförälder- och skatteförenklingskommittéerna kommit fram till att underhållsavdraget bör slopas. Avdraget för underhållsbidrag utgör i dag högst 3 000 kr. per barn samtidigt som underhållsbidrag normalt fastställs till 8 500 kr. eller mer. Ett slopande av underhållsavdraget skulle – som motionärerna framhåller – kraftigt urholka de underhållsskyldigas möjligheter att bidra till sina barns försörjning, varför utskottet – i likhet med motionärerna – anser att underhållsavdraget bör bibehållas. Utskottet tillstyrker således motionerna 2446 och 2951 i denna del och avstyrker motion 943 i den mån den inte är tillgodosedd genom vad utskottet anfört.

dels att utskottet under mom. 2 bort hemställa

att riksdagen med bifall till motionerna 1983/84:2446 yrkande 3 och 1983/84:2951 yrkande 5 samt med avslag på motion 1983/84:943 som sin mening ger regeringen till känna vad i förstnämnda motion anförts om avdragsrätten för underhållsskyldig.

Barntillsynskostnader (mom. 3)

5. Knut Wachtmeister, förste vice talmannen Ingegerd Troedsson, Bo Lundgren och Karl Björzén (alla m) anser

dels att det avsnitt av utskottets yttrande på s. 31 som börjar med "Som utskottet" och slutar med "motion 1136" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar den av motionärerna framförda uppfattningen. Genom att utgifter för barntillsyn räknas som privata levnadskostnader har få barnfamiljer i dag möjlighet att bekosta sin barnomsorg själva utan allvarliga konsekvenser för familjens ekonomi. Utskottet tillstyrker således motionerna och förutsätter att regeringen så snart som möjligt återkommer till riksdagen med förslag om rätt till avdrag för nödvändiga barntillsynskostnader.

dels att utskottet under mom. 3 bort hemställa

att riksdagen med bifall till motionerna 1983/84:2446 yrkande 1, 1983/84:2951 yrkande 4 och 1983/84:1136 hos regeringen begär att riksdagen så snart som möjligt föreläggs förslag om rätt till avdrag för nödvändiga kostnader för barntillsyn.

Fosterföräldrars och fosterbarns förmögenhet (mom. 5)

6. Knut Wachtmeister (m), Stig Josefson (c), förste vice talmannen Ingegerd Troedsson (m), Bo Lundgren (m), Ingemar Hallenius (c), Karl Björzén (m) och Kjell Johansson (fp) anser

dels att det avsnitt som börjar i första stycket av utskottets yttrande på s. 33 med "Vad särskilt" och slutar på samma sida med "behandlade motionsyrkanden" bort ha följande lydelse:

När det gäller sambeskattnings av fosterföräldrars och fosterbarns förmögenhet föreligger i förhållande till egna barn den principiella skillnaden att fosterföräldrar inte får disponera fosterbarns förmögenhet. Med hänsyn härtill och då det är ett samhällsintresse att inte försvåra ensamstående barns möjligheter att få fosterföräldrar, anser utskottet att ifrågasvarande sambeskattnings bör upphöra. Utskottet tillstyrker alltså motion 940. Härigenom får också motion 1495 anses tillgodosedd. Regeringen bör så snart som möjligt återkomma med förslag i ärendet. Vad utskottet anfört bör ges regeringen till känna.

Utskottet är inte berett medverka till en återgång till sambeskattnings av arbetsinkomster och avstyrker följaktligen bifall till motion 1127.

dels att utskottet under mom. 5 bort hemställa

att riksdagen med bifall till motion 1983/84:940 och med anledning av motion 1983/84:1495 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om sambeskattnings av fosterföräldrars och fosterbarns förmögenhet.

Individuell beskattning i övrigt av inkomst och förmögenhet m. m. (mom. 6)

7. Knut Wachtmeister, förste vice talmannen Ingegerd Troedsson, Bo Lundgren och Karl Björzén (alla m) anser

dels att det avsnitt av utskottets yttrande som börjar nederst på s. 32 med "Vid sin" och slutar i första stycket på s. 33 med "makars förmögenhet" bort ha följande lydelse:

I motion 1141 redogörs för ett antal exempel på sambeskattningsregler som missgynnar äktenskapet och i fråga om sammanboende, ej gifta par tillkomsten av gemensamt barn. Bl. a. nämns sambeskattningen av förmögenheter. Till makars (motsvarande) sammanlagda förmögenheter läggs också eventuella barns, styvbarns och fosterbarns förmögenheter. Gränsen för skattefrihet har därvid inte satts högre för de sammanlagda förmögenheterna än för ensamstående. Ej heller sker beskattningen efter lägre skattesats. Den s. k. 80/85-procentsregeln kan få nära nog konfiskatoriska effekter om en person som faller under denna begränsningsregel gifter sig.

Vid reavinstbeskattning av äldre aktier medges schablonavdrag med 3 000 kr. Makar får dock endast tillgodogöra sig högst 3 000 kr. tillsammans mot det dubbla beloppet om de taxeras var för sig. S. k. B-inkomster hos makar och jämställda sambeskattas vidare genom att de – i vad de överstiger 5 000 kr. – skatteberäknas på toppen av inkomsten hos den make som har högst inkomst. Denna frigräns räcker inte långt för den som drabbas. Man bör således sträva efter en mer långsiktig lösning och helt slopa sambeskattning av B-inkomst och förmögenhet.

Utskottet delar motionärernas uppfattning att det är angeläget med en skyndsam översyn av de skatteregler som missgynnar äktenskapet som samlevnadsform eller, för sammanboende par, tillkomsten av barn och tillstyrker därför bifall till motion 1141. Utskottet tillstyrker också motion 1444, varigenom motion 1503 får anses tillgodosedd. Utskottets ställningstagande innebär bifall också till fp-motionen 1102.

dels att utskottet under mom. 6 bort hemställa

att riksdagen med bifall till motionerna 1983/84:1141, 1983/84:1102 och 1983/84:1444, med anledning av motion 1983/84:1503 och med avslag på motion 1983/84:1127 hos regeringen begär skyndsamt förslag om ändring av de skatteregler som missgynnar äktenskapet som samlevnadsform eller, för sammanboende par, tillkomsten av barn i enlighet med vad i förstnämnda motion anförts.

8. Stig Josefson (c), Ingemar Hallenius (c) och Kjell Johansson (fp) anser

dels att det avsnitt av utskottets yttrande som börjar nederst på s. 32 med "Vid sin" och slutar i första stycket på s. 33 med "makars förmögenhet" bort ha följande lydelse:

Numera har lång tid förflutit sedan sambeskattningen av förvärvsinkomst upphävdes. Som grundprincip i det svenska skattesystemet gäller således att var och en av två makar skall i skattehänseende betraktas som en självständig individ. Fortfarande är dock särbeskattningen inte helt genomförd, vilket måste anses beklagligt. Efter de senaste mycket kraftiga skärpningarna av förmögenhetsskatten drabbas även gifta personer med relativt liten förmögenhet.

Enligt utskottets mening måste det från rättvisesynpunkt anses mycket otillfredsställande att makars förmögenhet sambeskattas. Med hänsyn härtill och då det skattebortfall som kan väntas bli följderna av ett slopande av sambeskattningen av makars förmögenhet torde vara helt försumbar i statsbudgeten, bör enligt utskottets mening denna sambeskattning slopas.

Vad utskottet nu anfört kan med fog göras gällande också i fråga om sambeskattningen av B-inkomster. Utskottet tillstyrker därför motionerna 1102 och 1444. Härigenom är också yrkandet i motion 1503 tillgodosett. Detsamma gäller i viss mån också motion 1141.

dels att utskottet under mom. 6 bort hemställa

att riksdagen med bifall till motionerna 1983/84:1102 och 1983/84:1444, med anledning av motionerna 1983/84:1141 och 1983/84:1503 samt med avslag på motion 1983/84:1127 hos regeringen begär förslag om slopande av sambeskattning av förmögenhet och B-inkomst i enlighet med vad i motion 1983/84:1101 anförs.

Innehåll

Sammanfattning	1
Propositionen	1
Författningsförslagen	2
Motionerna	24
Utskottet	
Inledning	27
Barnavdrag m. m.	27
Underhållsbidrag	30
Bartillsynskostnader	30
Existensminimum	31
Samtaxering av inkomst och förmögenhet m. m.	32
Hemställan	33
Reservationer	
Barnavdrag m. m.	35
Underhållsbidrag	43
Bartillsynskostnader	44
Fosterföräldrars och fosterbarns förmögenhet	44
Individuell beskattning i övrigt av inkomst och förmögenhet m. m.	45

